

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta „ „ 13.—
za četrt leta „ „ 6:50
za en mesec „ „ 2:20

V upravnštvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta „ „ 10.—
za četrt leta „ „ 5.—
za en mesec „ „ 1:70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

SLOVENE

Inserati:
Enostop. petlivrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 „
za trikrat 9 „
za več ko trikrat . . . 8 „

V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona štev. 188.

Koalicija in Hrvaška.

Supilo je banketiral z mažarskimi kolovodji. To mu daje povod, da je silno prevzet in hoče komandirati vso Hrvaško, da mora biti odslej vdana Košutu in častiti mažarske kolovodje kot svoje zvezde-vodnice.

Grozna dekadenca! Pred pol stoletjem so v čisto podobnem položaju Hrvatje pod banom Jelačićem rešili ogrsko krizo na čisto drugačen način. Takrat je Hrvaška vstala in je potlačila oholega Arpadovca. In zdaj? — Tako nizko so prišli Hrvatje, da je njihov žurnalist ves blažen, če sme prisesti k mizi, kjer jedo Mažari, če se baha javno kot bi bila Hrvaška grozno počaščena, ako mu je Košut dovolil, da sme sesti v njegovi navzočnosti. Članek, ki ga je Supilo objavil na velikonočno jutro pod zaglavjem »Preokret u Ugarskoj i Hrvatska«, je nekaj tako poniževalnega, da mora proti temu protestirati vsak Hrvat.

Supilo Hrvatom diktira, da se naj kar podaja koaliciji, češ da so mažarski kolovodje njemu pri mizi rekli, da si žele simpatij južnih Slovanov. Nato so seveda pili, in Supilo se je pri tem tako dobro počutil, da napiše članek, v katerem hvali na vse pretege pravičnost Mažarjev.

Supilo pa ni imel poguma, da bi bil vpričo mažarskih kolovodij izpregovoril besedo o hrvaških pravicah. Sodelovanje Hrvatov in Mažarov je mogoče le na podlagi jasnega dogovora, in v tem mora biti prva točka: Popolna pravica Hrvaški!

Supilo je prišel z Reke. Ali niso Mažari po krivici vzeli Hrvatom Reke? In reški žurnalst se pride klanjat mažarskim mogočnjakom, ne da bi le izpregovoril besedo za hrvaško Reko!

Skozi hrvaško časopisje gredo zdaj razne vesti o izpremembi zistema. Na Ogrskem je liberalna stranka čez noč propadla in se razšla, in na Hrvaškem tudi upajo, da bi se utegnulo tako zgoditi njihovi mažaronski »narodni« stranki. A ta se je izkazala kot tako izborna služabnica mažarskih teženj, da je tudi koalicija ne bo hotela žrtvovati. Supilo fantazira nekaj o »novih osebah«, ki morajo priti na krmilo. Morda misli nase, a naj se potolaži: Ljudje, ki se tako ponujajo sovražniku, žanjejo pri njem le preziranje.

Sicer se bo pa prav kmalu pokazala

dvojna mera, s katero bodo delali Mažari. Nobene od teh ugodnosti, ki jih Hrvatje pričakujejo, ne bodo dobili od mažarske koalicije. Ta se je sladkala Hrvatom, da je prišla prej do vlade; stavimo, da kmalu Supilo pri svojih budimpeštanskih pohodih niti majhnega kosilca več ne dobi.

Žalostno pa, da taki »politiki« deskreditirajo ugled cele Hrvaške!

Neljudski shod v Spodnji Šiški. — Liberalni lažniki in obrekovalci se vedno bolj razkrinkujejo.

Včeraj so liberalci naleteli na odpor, kjer bi se ga ne bili nadejali. V Spodnji Šiški, v svoji trdnjavi, so napovedali ljudski shod, ki se je pa kmalu spremenil v shod par liberalnih mogotcev pri zaprtih durih s policajem pred vrati. Z lepaki so vabili na shod, »Narod« je bobnal za shod, a občinstva iz Šiške ni hotelo biti v sokolsko telovadnico. Ogromna večina Šiščanov je s svojo odsotnostjo demonstrirala, da ne mara za liberalna vabila in da bo že pri prihodnjih občinskih volitvah pokazala, da Šiška ni več tako liberalna, kakor so jo po »Narodu« hoteli blamirati.

Na ljudski shod je prišlo okoli 80 oseb! Prišlo je okoli 35 krščanskih socialcev, nekaj radovednežev, namestu izostale »ljudske množice« so pa predstavljali »ljudstvo« šišenski liberalni mogotci s par svojimi hlapci in odvisneži in nekaj liberalnih pisarjev z Ljubljane.

Če so to hoteli liberalci predstavljati svetu kot manifestacijo Šiške, so se s shodom korenito blamirali, ker malo je manjkalo, da jim shod v njihovi trdnjavi ni šel po vodi, kar bi se pri nekoliko agitaciji od naše strani po okolici in med delavci gotovo zgodilo. Vsaj so se že tisti krščanski socialci, ki so iz radovednosti prišli na shod, znašli skoro v večini in so liberalcem pošteno ponagajali ter jih pripravili do tega, da se je 50 liberalcev moralo zapreti v telovadnico, ako so hoteli zborovati in nemoteno obrekovati. S tem »velikanskim shodom« so si liberalci le dali pričevalo, da bi pri splošni in enaki volilni pravici še v Šiški izgubili večino, kakor je pri sedanjih četrti državnozborni kuriji itak že nič več nimajo.

Shod se je pričel jako burno. Otvoril je shod g. Drenik star. iz Ljubljane s par splošnimi frazami, ki se čitajo vsak dan v »Narodu« ter omenjal silne nevarnosti volilne reforme. Predlagal je po dolgem času parkrat na to opominjan za predsednika g. Maurerja. Tu so pa naleteli gg. liberalci na odpor. Krščanski socialci so pričeli klicati, da bo predsedoval g. Orehek. Pri glasovanju se skoro ni moglo natančno videti, kdo ima pravzaprav

večino. Liberalci so tulili, da bo predsedoval Maurer ter kot besni skakali po telovadnici, tulili »Zlindra«, krščanski socialisti so pa klicali za g. Orehka. Stranki sta se spoprijeli, liberalci so se pričeli tepsti, da bi s surovo silo nadomestili nedostatek svoje politične moči. Krščanski socialni delavci so seveda krepko vrnili, ko se je pa par liberalnim surovežem posrečilo nekaj nasprotnikov poriniti do vrat, so krščanski socialci uvideli, da bi le poboj bil konec liberalnih surovosti ter so se večinoma umaknili. Med tem časom pa je prišlo še nekaj novih protiliberalnih zborovalcev. Liberalci so videli, da bi končno res na »sijajnem shodu« osemdesetih ljudi izgubili večino, bali so se, da ljudje od zunaj ne udero na shod, zaprli so vrata ter pred vrata postavili šišenskega policaja. Tako se je vršil neljudski shod pri zaprtih vratih, kar je presneto žalostno za »moč« šišenskih liberalcev, katerim bomo odslej posvečevali malo več pozornosti. Tudi Šiške ne bomo pustili več pri miru, tudi ondi se bo kmalu pokazalo, da ves šišenski liberalizem obstoji le v terorizmu in da je ravno tako gnjil in puhel, kakor drugod. Liberalci v Šiški so to včeraj menda že sami spoznali, ko jih je naposled le kakih 50 ostalo pri zaprtih vratih lepo med seboj. Nato je začel govoriti oz. čitati svoj govor uradnik ljubljanskega magistrata, bivši jurist Jančigaj. Govoril je jako obširno o krivcih ki se gode štajerskim in koroškim Slovincem sploh in tudi po novi volilni reformi, kar smo že opetovano ožigosali v »Slovincu«, proti čemur pa liberalni poslanci niti mazinca niso genili. G. Jančigaj pa je včeraj očital »klerikalnim poslancem«, da so izročili koroške in štajerske Slovence Nemcem. V tem hipu zakliče vmes naš poročevalec g. Štefe: »Kdo je to storil?« Jančigaj ves rdeč: »Dr. Šusteršič!« Liberalci prično skakati in upiti: Ven s Štefetom! Štefe: O ne, prišel sem sem, da kaj poizvem in poizvedel sem od Jančigaja nekaj, kar bo moral dokazati. Jančigaj, ki se je očitno vsedel na »Narodove« laži, da je tako obrekoval dr. Šusteršiča, je nato pričel trdit, prav kakor je v »Narodu« bral, da je Byland rekel Robiču, da bodo štajerski Slovinci dobili 8 do 7 mandatov, ko je pa dr. Šusteršič konferiral z Bylandtom, pa vlada ni hotela nič vedeti o tem. Za koroške Slovence dr. Šusteršič ni imel ust in je molčal. (Zopet liberalna laž!) ni pomagal, ker je vedel, da ne dobi potem »fine prate« na Kranjskem. Jančigaj je med drugim tožil, da za liberalce tudi ljubljanski mandat po splošni in enaki volilni pravici ne bo siguran, ter s tem pokazal, kje liberalce pravzaprav čevlji žuli. Vse se je vrglo kmetu v roke na deželi! Jančigaj je nato izustil besede: Prav ima načelnik naše stranke dr. Tavčar, da je načrt volilne reforme le predpustna šala. Nato je

zabavljaj magistratni uradnik Jančigaj deželnozborni volilni reformi ter posebno ogorčeno protestiral proti temu, da bi dobila tudi četrt kurija tudi enega dež. odbornika! Jančigaj je omenjal, da so bili poslanci »Slovenske Ljudske Stranke« za splošno in enako volilno pravico, in trdil, da so sedaj za to, da se ohrani veleposestniška kurija, magistratni uradnik pa ni vedel ali se ni hotel njenda spomniti, da je tudi v prejšnjem zasedanju deželni zbor mogoče sklenil rešeno lucijo za splošno in enako volilno pravico in da je vsaka izprememba dež. ustave nemogoča, ako ji veleposestniki ne pri-trdijo. Volilna reforma za kranjski deželni zbor bi bila prvi korak do nadaljnjih reform, po njej se število slovenskih poslancev pomnoži za 11 in se napravi slovenska večina, ki odvaga vpliv nemškega veleposestva, o katerem se lahko trdi, da ne bo dolgo, ko bo poslalo v dež. zbor slovenske zastopnike ter bo mogoče potem še bolj reformirati dež. zbor, seve da bodo takrat liberalci tisti, ki bodo branili veleposestniške privilegije. Nikdar niso liberalci učinili večjega izdajstva, nego, ko so obstruirali volilno pravico, ki bi bila ustvarila slovensko in demokratsko večino za večne čase v deželnem zboru kranjskem.

Liberalcem pa se gre za ohranitev starega zistema in glavno jim je obstoj njegov kolikor mogoče zavleči. Liberalci so le za liberalizem, ne pa za slovenstvo, ne za kmeta, ne za delavca, ker sicer bi ne zahtevali liberalni poslanci, da bi četrt kurija dobila namestu 11 le 4 mandate, tako da bi delavec res ne mogel priti do nobene besede, ako bi se ugodilo tej zahtevi liberalcev. Vse za kar se gre liberalcem pri vsaki volilni reformi, je g. magistratni pisar Jančigaj jako odkrito povedal z besedami: »Bila bi naša politična smrt.« Nato je Jančigaj hvalil liberalno obstrukcijo, češ, da je bila drugačna kot »klerikalna«, čemur mi tudi pritrdimo. Liberalna obstrukcija je bila obrnena proti ljudstvu, »klerikalna« pa je bila za ljudstvo. Liberalci so bili na boben, kar pač vsakdo zna, in ropotali, naši poslanci pa so tri leta obstruirali z raznimi predlogi in z velikimi govori, katerih opravičenost so morali priznati tudi najhujši nasprotniki. Jančigaj je potem govoril, da bodo po praznikih glede državnozbornske reforme uvlejavljene spremembe, da drugi narodi dobe nekaj poslancev več, Slovinci nobenega in da so »tako dobro klerikalna gospoda naredili. Če so to z nami storili v državnem zboru, ne bodo v deželnem zboru!«

Nato je zahteval besedo Štefe. Vseh 50 liberalcev, ki so tvorili »shod«, je pričelo unisono upiti. Naposled je Štefe mogel izreči besede: Veseli me, da se je tukaj na shodu tako jasno dolžilo dr. Šusteršiča izdajstva nad koroškimi in štajerskimi Slovinci, ker bo sedaj lahko dokazati, da je to obrekovanje in laž.

LISTEK.

Med moravskimi Slovaki.

Popotni spomini. — Spisal L. Lenard.

Ko sem stopil neko nedeljo na stopnice pred frančiškanskim samostanom v Ogrskem »Gradišču« in uprl pogled na obširno »Marijanske namesti«, razprostil se je pred menoj diven, očarujoč prizor. Ljudje so vrel iz cerkve, »namesti« se je polnilo slovaškega naroda in odsevalo v nešteti, najživejših barvah. In te barve so se gibale, urneje, počasneje, mešale ena v drugo, zginjale in nastopale. Bile so v resnici žive barve, ki so krile visoka, lepo rašena telesa Slovakov in Slovačkinj. Namestje je izgledalo, kakor obširna loka, pokrita z najpestrejšim cvetjem v človeški velikosti. Bil je čaroben prizor iz drugega, začaranega, minulega sveta. Zdelo se mi je, kakor da bi se bili povrnili časi starega Svato-pluka, ter bi pred menoj vstajal junaški njegov narod. Ti Slovaki, v visokih, črno se svetečih črevljih, širokih, bliščečih belih hlačah, s krvavo rdečim pasom in malim črnim predpasnikom, v malem, tesnem, črnem telovniku, katerega imenujejo »kordulka« in na katerem so na ramah in po prsih našiti številni rdeči trakovi in na hrbtu peteroglata rdeča krpa, podobna našim cerkvenim zastavam, od katere

vise spodaj, kakor od naših zastav, trije veliki rdeči »cofi«, — v bliščeče beli srjaci z velikimi rokavi, na katerih so našiti rdeči trakovi in malem klobuku, — te krepke, lepe slovenske postave niso izgledale kakor kmetje iz okolice ampak kakor Svatoplukovi grenadirji. Kako je moralo biti, ko je pred tako-le množico stopil Svatopluk z bojnim klicem: »Udrimo, bratje!«

Šel sem med narod skozi Marijansko v Komenskega namestje pred župno cerkvijo. Ljudje so se mi na vse strani odkrivali in pozdravljali: Hvaljen bodi Jezus Kristus! V župni cerkvi je bila služba božja. Velikanska cerkev je bila pretesna za verni narod. Obe vrati sta bili odprti in pred obema so klečale na tlaku namestja množice, ki so od daleč izgledale, kakor dve polji, eno snežno belo, drugo živo rdeče.

Slovaki ljubijo žive, kričeče barve. Najpriljubljenejše so rdeča in bela. Ob delavnikih so možki beli, le semtertja ima kdo kak rdeč trak ali krpo, ženske pa nosijo ob delavnikih rdeča krila, ki segajo komaj do kolen, noge so gole. Ob nedeljah prevladuje pri moških bela barva, na katero je pa našitih premnogo rdečih, deloma tudi modrih, zelenih itd. trakov, a ženske so ob nedeljah tako pestrobodne, da se njih kraj opisati ali sploh barve naštetih popolnoma nemorejo. Nekoč sem šel

v Ogrskem Gradišču v neko prodajalnico nekaj kupit. Takoj za menoj pride slovaško dekle kupit si blaga za krilo. Trгоvec, ki vže pozna svoje ljudi, ji ponudi najbolj živo rdeče, katero je imel, a dekletu je bilo še premalo kričeče. »To je za stare babe«, odgovori mi, »jaz pa sem še dekle.« — Nekdaj me je, ko sem šel v mesto, srečala neka ženska idoča iz mesta. Bil je delavnik in ženska ne več mlada. Bila je, rekel bi, napol prazne oblečena, kakor se opravi kmetica, kadar gre v mesto. Jaz sem hotel sešteti barve, katere je imela na sebi. Krilo je bilo kričavo rdeče, predpasnik oranžen, robec na glavi svitlo črn, jopica hudo zelena, zavoj, v katerem nosijo Slovaki svoje potrebščine seboj in katerega je sedaj, ker je bil prazen, ovila okrog telesa čez hrbet in prsa, bil je indigo moder. To so bile temeljne barve njene posvetne imenitnosti. Na njih je pa bilo naslikanih toliko cvetlic, kolobarjev itd. v tako raznobojnih pestrh barvah, da jih je bilo nemogoče prešteti.

A Slovak in Slovačinja nima pravice, da bi si sam določal barve po svojem okusu. Vsaka vas ima svojo določeno nošo, tako, da se vsak kmet in kmetica pozna odkodi je. Samo v mejah svoje vaške mode sme vsakdo svobodno razviti svoj okus. Slovak se tako drži svoje noše, ter je ne opusti rad. Nekoč sem pred mestom došel voz vprežen z dvema le-

pima konjema. Na vozu je sedel majhen deček, prvošolec, sin našega sosesa, premožnega slovaškega kmeta in brat necega znanega duhovnika. A bil je oblečen po slovaško. Jaz prisedem k njemu, ter ga pričnem izpraševati. »Ali hodiš v takih-le belih hlačah v gimnazij?« »Ne, v šolo hodim po nemško«, mi odgovori. »A doma?« »Doma se nosim vedno po sel-sko.«

Ljubezen do živih barv se pri Slovaku ne razodeva samo v nošah, ampak v vsem, kar je v zvezi z njim. Celo na svojih domovih ne morejo pogrešati raznih boj. Stene so navadno rme, redko bele ali rdečkaste. Na stene pa naslikajo pod vsakim oknom dva trikot, rdeča, modra ali zelena. Bogatejši domovi imajo celo dvojno ali tribarvne trikot, n. pr. najpred rdeči, potem modri, in slednjič v njem še rmeni ali zeleni. Zelenih barv rabijo v nošah in okraških primeroma malo, menda ker se premalo razlikuje od njihovih zelenih poljan.

Moravski Slovaki so lepe, čvrste postave, visoke rasti, polnih udov. Malokdo je za vojaščino neraben. Zenske so povprečno manj lepe kakor moški in se hitro postarajo. Nekdo mi je razložil, da vsled tega, ker veliko trpe na polju in z otroci, nekdo drug, da ker imajo, bi rekel bolj južni značaj, ter se v primeri s severnimi Hanaki hitreje razvijajo. Zakoni so med Slovaki zelo blagoslovljeni, deset in še

Zopet nastane upitje, liberalci pljujejo proti Štefetu. Štefe kliče: Poslanci Slovenske Ljudske Stranke so storili svojo narodno dolžnost storili so kar so sploh mogli, njim ne morete nič očitati, vaš d. Tavčar je pa med tem v Ljubljani spal. — Liberalci grabijo za kozarce na mizi in groze, da jih bodo vrgli v govornika. Jančigaj upije: »Vi ste tu poročevalci. Vi nimate govoriti!« Štefe: Če že tako upijete, Vam tudi še povem, da liberalcem za koroške in štajerske Slovence ni nič in da se obrekovanje o izdajstvu hoče izrabiti le za obliko, pod katero bi liberalci mogli nastopiti proti splošni in enaki volilni pravici v državnem zboru. Zmagoslavna pot splošne in enake volilne pravice pa bo šla preko vseh obrekovanj. Nadalje ni bilo mogoče govoriti, tako so tulili razkrinkani »prijatelji koroških in štajerskih Slovencev.« Štefe kliče: »Tak je Vaš terorizem na ljudskih shodih, bojite se resnice. Ker me govoriti dalje ne pustite, vam le kličem: To je vaš zadnji ljudski shod v Šiški!« Grozno tulenje, vseh 50 liberalcev upije: »Ven s Štefetom«, ki se pa mirno vsede ter se podivjanjem smeje.

Nato je neki Noč fantaziral, da take volilne pravice, ki jo hoče krščanska zveza, delavstvo ne potrebuje. Mož menda ni toliko brihten, da bi videl, da delavstvo dobi več, nego sedaj, ko sploh nič nima in da le po volilni reformi je mogoče iz sedanje brezpravnosti priti do širših pravic in do nadaljnjih še boljših reform.

Stud. filozof g. Kralj, ki je opravljal posel zapisnikarja, je nato prebral dve resoluciji. V eni se izrekla liberalnim poslancem zahvala za obstrukcijo, druga se pa dobesedno glasi: »Volilci, zbrani na današnjem javnem ljudskem shodu obsojajo z ogorčenjem postopanje klerikalnih poslancev, ki so brez pomisleka izdali tisoče koroških in štajerskih Slovencev in hoteli oropati kranjsko napredno meščanstvo in obrtništvo vsakega zastopstva.«

Te nečuvne laži so bile z glasovi maloštevilnih liberalcev odobrene. Stvar naših poslancev je, dati na to infamnost primeren odgovor. Ko je naš poročevalec vprašal filozofa Kralja: »Ali pa morete to tudi dokazati, kar ste predlagali«, je odgovoril g. Kralj v vidni zadregi: »To je vse g. Jančigaj napravil.«

Liberalci so s tem shodom pokazali zopet jako jasno, da so zagrizeni nasprotniki razširjenja kmečkih pravic, da ne privoščijo delavstvu in sploh produktivnim stanovom nobenega izboljšanja do so veliki narodni hinavci in lažniki, ko upijejo o izdajstvu nad koroškimi in štajerskimi poslanci, le da bi opravičevali s tem svoje nasprotovanje proti splošni in enaki volilni pravici v državnem zboru, dokazali so, da so le sebičneži, katerih zadnje sredstvo je še laž in obrekovanje.

IZJAVE POLITIKOV O NOvem POLOŽAJU NA OGRSKEM.

Dunajski župan dr. Lueger je izjavil o novem položaju na Ogrskem: Najneumnejši mora izpoznati, kdo je zmagal v sedanjem boju. Veselje na borzi dokazuje, komu koristi nov položaj na Ogrskem. Izpremenjen položaj na Ogrskem, ki je dvignil toliko prahu, je le prehodna epizoda. Razvoj Avstro-Ogrske sili na združenje vzhodnih evropskih držav, ki bi koristilo tudi Dunaju, ki bi postal duševno, politično in gospodarsko središče po narodnostih zvezanih obdonavskih držav. Dr. Lueger dvomi, da bi ogrske razmere privedle do republikanskih oblik, ker to bi bilo najbolj neumno, kar bi storili Mažari, ker bi se pojavil še speči odpor narodnostni, ki bi povzročil požar in pa streljanje. Narodnosti veže na ogrsko državo edinole ljubezen do vladarja. Če bi ustanovili Mažari oligarhično ljudovlado po beneškem vzorcu, bi jim sedilo le nekaj Hrvatov. Srbi, Rumuni, Slovaki in celo oni Nemci, ki jih še niso pomažarili, bi se uprli. Sploh bi pa pospešila mažarska ljudovlada državno zvezo, ker bi bila mažarska ljudovlada mnogo bolj slaba, kakor vsaka monarhija. Kako stališče zavzame avstrijska zbor-

več otrok v eni družini ni redkost. Ako se gre skozi slovaško vas, vsa cesta mgolci mladega naraščaja, dečki v belih hlačicah, deklice v rdečih suknjicah, in vse pozdravlja: »Naj bo de hvaljen Jezus Kristus«, in ako je tujec duhovnik, hiti poljubovat mu roko.

Slovakinje so zelo priljubljene po velikih mestih, Dunaju itd., kot dojkinja. Na Dunaju si gotovo na ta način tisoče Slovakinj služi svoj kruh. Ne samo s krvjo in potem, ampak še s tem mora Slovan vzdrževati sosedo. Gotovo mora biti naš narod veliko vreden, ker ga tuji tako na vse načine izkoriščajo. Gotovo mora biti to življenje Slovakinjam samim na zdravju, poštenju in na njihovem družinskem življenju škodljivo in treba bi bilo vplivati, da se vsaj kolikor mogoče omeji. Tudi katoliška moralka priporoča materam, naj kolikor mogoče same skrbje za svoje otroke. Tudi kot služkinje itd. odidejo mnoga slovaška dekleta na Dunaj in druga večja nemška mesta, kjer marsikatera izgubi svoje priproste poštene običaje. Ko sem nekega znanega duhovnika vprašal, kako je z pravdnostjo med ljudstvom v njegovem kraju, odgovoril je, da se drugače nikdar ne pripeti, da bi kakšno nezakonsko dete prišlo na svet, kakor če kakšna služkinja z Dunaja kaj s seboj prinese. Doma so Slovaki skoraj izključno poljedelci. Na Moravskem, kjer so večinoma lepa, razsežna, ravna polja, bi bil lahko premožni, a plačevati mo-

nica, ne ve nihče, tudi vlada ne. Wekerle bo naredil tako volilno preosnovo, ki bo zagotovila brez dvojbe Mažarom večino. Dr. Lueger je končno ožigolal judovsko časopisje. — Princ Liechtenstein je pa označil položaj sledeče: Kraljeva oblast je v kompromisu med Fejervaryjem in koalicijo podlegla. Značilno je, da se je to zgodilo kljub temu, da Fejervaryjevi vladi zadnje čase niso nasprotovali in da bi bila Fejervaryjeva vlada tudi lahko izvedla državne potrebe. Sedanja časna ogrska vlada bo delala na pomažarjevanje častniškega zbora v ogrskih polkih, na vpejavo mažarskega poveljnega jezika in na samostojno ogrsko armado. Če bi krona pozneje ugovarjala, bi ostal ugovor brezuspešen, ker ima koalicija zdaj v rokah moč in ni pač dobiti na Ogrskem več uradnika, ki bi se zavzel za krono proti koaliciji. Za mir, ki bo trajal morebiti nekaj mesecev, so žrtovali bodočnost države in vladarske rodbine. — Aurel Popovici, znani voditelj ogrskih Rumunov se pa naravnost zgraža, da so izročili Ogrsko državnim sovražnikom. Vstala je zopet judovska mažarokracija, ogrski narodi so izročeni na milost in nemilost svojim sovražnikom. Popovici napoveduje velik, splošen boj proti mažarstvu.

Deželni glavar dr. Ebenhoch pa sodi, da je zmagala krona, ker je prisilila koalicijo, da je prevzela vlado. Od volitev pričakuje še večjo moč koalicije v ogrski zbornici. Zaradi razmer na Ogrskem je pa potrebno, da stoji nasproti ogrskemu državnemu zboru močna avstrijska zbornica. Ebenhoch sodi, da bi bila zdaj na mestu v Avstriji ustavna vlada. Ebenhoch priporoča vlado, ki bi se opirala na Nemce in Čeha v Sudetskih deželah, na alpske in osobito nižjeavstrijske Nemce. Tudi o Poljakihi še ni obupal, kakor tudi ne na konservativnem veleposestvu in na konservativnih Jugoslovanih. A volilna preosnova se ne da več odstraniti. Sedanji politični položaj označujeta volilna preosnova in Ogrska.

Bivši ogrski minister za notranje zadeve, Kristoffy, je priobčil članek, v katerem izjavlja, da je koalicija prevzela njegovo volilno preosnovo. Zato je pa tudi zadovoljen z izidom krize. Kristoffy napoveduje, da hoče tudi v prihodnosti nastopati za splošno volilno pravico.

VLADA PROTI TRIDENTINSKI MESTNI OBČINI.

Vlada je vzela tridentinski mestni občini mobilizacijske zadeve in jih izročilo tridentinskemu okrajnemu glavarstvu. V tej zadevi so se vršile dolgotrajne obravnave med ministerstvom za notranje zadeve in pa med tirolskim namestništvom. Prejšnji tirolski namestnik baron Schwarzenau je nasprotoval vladni nameri, a odgovorili so mu, da razmere v tridentinski okolici niso take, kakor jih je opisoval namestnik.

NOV POLOŽAJ NA OGRSKEM.

V soboto je zaprisegel cesar novoimeno- vanega ogrskega honvednega ministra J e - k e l f a l u s s y j a .

Cesar je zaslísal v soboto popoldne W e - k e r l a , ki je obiskal po avdienci G o l u - c h o w s k e g a .

Bivši predsednik katoliške ljudske stranke grof Z i c h y je vstopil v ustavoverno stranko.

Grof T i s z a se poslovi v odprtem pismu od svojih budimpeštanskih volilcev. Po volitvah namerava potovati na Angleško. Drugo poročilo pa trdi, da Tisza nikakor ne namerava opustiti politike. Ko se povrne s svojega potovanja na Angleško, hoče z liberalnimi politiki izdelati nov načrt za liberalno stranko, ki bo osobito naglašal potrebo rešitve narodnih, gospodarskih in socialnih zadev. Grof Tisza se udeleži s svojimi pristaši prihodnjih volitev.

Novi ogrski poljedelski minister D a - r a n y i se je natančno poučil o možnosti stavke poljedelskih delavcev in je odredil obširne varnostne odredbe.

rajo velike davke in imajo napako vseh Slovanov, da so lahkomišelní in malo praktični. Zato je med Slovaki ugoden delokrog za Jude, ki se nahajajo v vseh slovaških mestih v velikem številu in tudi vasi niso brez njih. Vsa kupčija in deloma tudi obrtnija, je v judovskih ali nemških rokah in slovaški kmet je Judov dolžnik. Tako je bilo tudi mogoče, da so čisto slovanska mesta kakor Ogrski Brod in Ogrsko Gradišče imela do ne tako davnega časa nemško zastopstvo. Je pač žalostno, da je ta Svatoplukov in Metodov narod, ki je ohranil v teku tožnega tisočletja svoje spomine in običaje kakor malokateri, radi svoje nesamostojnosti prišel v tako odvisnost od tujecev.

Slovak ima v svojem izrazu nekaj otožnega, brezbriznega, skoraj bi rekel včasih nekaj topega, neizraženega. A kdor bi ga imel za flegmatika, ta bi se zelo motil. Slovak je slovanski Italijan, nagel, hitro razjarjen, vročkrven. On hitro vzkipi in ima takoj nož v rokah; kadar se vzbudi iz svoje letargije, je v govoru in kretanju nagel, živahen, kakor vročekrvni Lah. Pravijo, da ako se Slovaki zvečer v gostilni stepejo, ter z noži in okleski obdelujejo, a med tem angeljevo češčenje zavzoni, položijo vsi nože na mizo, zmolijo skupno glasno in pobožno angeljevo češčenje, a potem pograbijo svoje reči znova, ter se bi-jejo dalje. (Konec prihodnjič.)

NOTRANJEPOLITIČNI POLOŽAJ.

Izpremenjen položaj na Ogrskem najbrže povzroči, da se temeljito izpremeni oni načrt za avstr. drž. zbor, ki so ga določili načelniki klubov.

Zastopniki obrtnikov in obrtniška glasila se boje, da obrtna novela ne bo rešena pravčasno. A ta strah baje ni opravičen. Zakasnila se bo sicer nekoliko rešitev, ker se mora vlada že v prvi seji izjaviti o novem položaju na Ogrskem, kateri izjavi sledi najbrže razprava. Na vsak način se vrši drugo branje obrtne novele že meseca maja Poljaki delajo nato, da bi sklepala zbornica istočasno s predlogo o obrtni noveli tudi o zakonu proti pijančevanju. Rešiti nameravajo tudi izpremembe za krošnjarski zakon. Baje nameravajo pri konferenci klubovih načelnikov določiti sledeči dnevni red za državni zbor: 1. zakon o vojaških taksah, 2. obrtna novela, 3. zakon o hmelju, 4. zakon o krošnjarstvu.

Ker je zahtevala krona od ogrske koalicije, ko ji je izročila vlado, da mora uvesti volilno reformo, trde, da ne bodo mogle razne apletke zavirati Gautscha v njegovem boju za splošno volilno pravico. Gautsch namerava takoj, ko se povrne iz Karlovih Varov, stopiti v dotiko z voditelji raznih strank. Posvetovanje bo pred vsem namenjeno položaju na Ogrskem in ne toliko volilni preosnovi. — Gautsch bo imel v prvi zbornični seji daljši govor, v katerem zavzame svoje stališče nasproti izpremenjenim razmeram na Ogrskem.

MLADOČEŠKI PORAZ.

V Kolinu so se v dne 4., 6. in 7. aprila vršile občinske volitve, pri katerih so bili izvoljeni kompromisni kandidati staročeški radikalni (in ne mladočeši, kakor smo poročali Ured.), mladočeški kandidatje pa so na celi črti propadli.

SOCIALNO DEMOKRAŠKI FIASKO.

Socialna demokratska organizacija uslužbencev cestne železnice na Dunaju je dne 11. t. m. sklicala shod v dvorano hotela »Wimberger«. Na shod je prišlo 400 uslužbencev, izmed katerih jih je večina kršč. socialcev. Shod bi se bil imel pričeti ob 1/11. uri zvečer, a se je zakasnil do 1/12., ker soc. demokratskega govornika ni bilo. Tu pa je nekaj kršč. socialcev predlagalo, naj se shod sploh ne vrši, a navzoči sodrugi so začeli kričati! Ko so dva največja rdeča kričarja postavili na hladno, je začel govoriti obč. svetnik K u n - s c h a k , ki je bil navzoč na shodu, o zboljšanju položaja cestnih železničarjev. Predlagal je, naj se cena vožnji zviša tako, da bodo karte za 10 h veljale le do 7. zjutraj po 10 h, zvečer pa veljaj izključno 20 h tarif. S tem bi se dobila sredstva za izboljšanje položaja uslužbencem. Po živahnih ovacijah delavskemu voditelju Kunschaku in po demonstraciji proti soc. dem. voditelju, ki je ušel, je bil shod zaključen.

ROOSEVELT PROTI VELIKANSKIM PREMOŽENJEM.

Predsednik ameriških Zedinjenih držav, Teodor Roosevelt, je imel pri polaganju temelja za novo kongresno poslopje velezanim gov. Naglašal je, da se mora kaj zgoditi proti zbiranju takih velikanskih premoženj, kakršna so nekatera zdaj. Potrebno je, da uvedejo progresivni davek in onemogočijo podedovanje premoženj, ki presegajo gotovo višino.

SRBIJA.

»N. Wr. Tagblatt« poroča, da so bili avstrijski vladi dobro znani načrti srbskih radikalcev o nameravanem skupnem nastopu z bolgarskimi ustaškimi četami. Zato je pomnožila Avstrija svojo posadko v Bosni za 12 bataljonov. Sobotni srbski vladni list je priobčil ukaz, ki upokojuje načelnika pisarne za podelitev redov, generala Atanaskoviča, ki je sam prosil za upokojitve. Atanaskovič pripada načelnikom zarotnikov in je na prvem mestu angleške liste zarotnikov, ki naj bi bili odslovljeni, da Angleška zopet stopi s Srbijo v diplomatsko zvezo. Zarotniki trdijo, da zarotniškega vprašanja ne nameravajo rešiti toliko časa, dokler ne bodo rešena med Avstrijo in Srbijo nastala sporna vprašanja.

Gruicevo ministerstvo je podalo ostavko. Ministerstvo je zahtevalo, naj takoj odstranijo zarotnike iz armade, a kralj se je uprl tej zahtevi. Zarotniki so pritiskali na vlado v zadnji posojila. Nekdanji srbski finančni minister Vukosin Petrovič je poklican h kralju.

POTOVANJE CESARJA VILJEMA NA ŠPANSKO.

Kakor poročajo iz Madrida, je cesar Viljem odložil svoje potovanje na Špansko do meseca oktobra.

STAVKA RUDARJEV V FRANCIJI.

P a r i z , 14. aprila. Zastopniki rudarjev, kateri so šli danes v Pariz na razgovor s zastopniki lastnikov rudnikov, so sklenili odločno vzdrževati zahtevano mezdo 7,18 frankov. Bati se je radi tega, da ponesrečijo razpravljanja.

RUSIJA.

V soboto so nadaljevali boje med mariaviti in katoličani. V dveh vaseh je napadlo 5000 mariavitov katoličane. Mariaviti so ubili 2 in ranili 30 oseb.

Generalni gubernator v Poamurju je izjavil, da ne priporoča izročitve Ussuri železnice »Kitajski vzhodni železniški družbi«. Izdelali so načrt o »Poamurski železnici, ki bo vodila po rodovitnem polju in bo vodila proti severu, kjer bodo odkrili tudi zlata polja. Riški gubernator je izpustil 115, minški pa 40 političnih jetnikov

UPOR NA PORTUGALSKIH VOJNIH LADJAH.

Moštvo portugalske vojne ladje »D o n C a r l o s « je prišlo vse častnike, jih zvezalo in naznanilo v Lizbono, glavno mesto Portugalske, da nameravajo obstreljavati mesto, ako jih ne pomilostijo, odstranijo nepriljubljene častnike in jim izboljšajo službene razmere. Veliko častnikov v vojnem ministrstvu je mnenja, naj izpolnijo zahteve upornih mornarjev.

D a n e s s o n a m o t e m š e d o š l a p o r o č i l a :

Vojna ladja »V a s c o d e G a m a « se je ukrcala 13. t. m. ob 9. zvečer nasproti Lizboni. Na ladji so opazovali nenavadno gibanje. Čuti je bilo klice in strele in ladja je dala znamenja za pomoč. »Vasco de Gami« se je približalo več ladij, ki so se pa umaknile, ker so streljali nanje iz pušk. Čuti je, da je moštvo ustrelilo nekega častnika, ki je ustrelil nekega mornarja, ker je poizkušal izprožiti top. List »Mundo« poroča, da se je uprlo tudi moštvo na ladji »Don Carlos«. Oblasti na suhem postopajo jako energično. Generalni štab zatrjuje, da v posameznih posadkah ni bilo nikakih pojavov o kršenju discipline. Cenzura preprečuje vsako natančno poročilo.

PROTEST ANGLESKIH KATOLIKOV.

L o n d o n , 13. aprila. Katoliški škofje se snidejo 24. t. m., da skupno protestujejo proti zakonskemu načrtu o ljudski izobrazbi, radi katerega so katoliki zelo ozlovoljeni, ker je silno škodljiv katoliškim interesom. Dvignilo se bo veliko protestno gibanje po celi deželi.

NA BALKANU.

V Makedoniji trajajo še dalje poboji med grškimi in bolgarskimi vstaškimi četami. (V solunskem vilajetu so ubili Grki dva eksarhista iz Monospicija in nekega bolgarskega pastirja iz Poligerosa. Jovanova bolgarska vstaška četa je pa odvedla in ubila nekega moža in nekega dečka iz Jenikoja.

Turki nadzorujejo uradnika grškega konzulata v Gerresu, Maleja, ker ga je ovadil mutesarif, da daje navodila častnikom grškega generalnega štaba in pa grškim vstaškim četam.

V Polički, okraj Gilano, skopjski vilajet, je bil boj med turškimi vojaki in Albanci. Turški vojaki so zasledovali albanska roparja Bezlina in Rahmana. V boju so bili ubiti štiri Albanci, eden je bil ranjen, dva pa vjeta.

V Kumanovem so našle turške oblasti v občinski hiši bombo in prekucijski oklic, ki so ga podpisali Jovan S t a n k o v i č , Kosta K o š o v in G e o r g i , ki so popolnoma neznani turškim oblastim.

Štajerske novice.

Š Škofijska sinoda za lavantinsko škofijo se vrši od 6. do 10. avgusta t. l. v Mariboru. Š Umrla je v Mariboru gdč. Julijana Kuharič.

Š Volilni shod bodo imeli prihodnjo soboto nemški »obrniki« v Celju.

Š Ogenj. V sredo zvečer je ob cesti proti Vojniku gorelo grmičevje. — Dne 11. t. m. popoldne pa se je vnel gozd ob železnici pri Velenju najbrže radi kake iskre iz železniškega stroja. Ogenj je bil kmalu pogašen.

Š Peš okoli sveta. Potovalec okoli sveta je iz Ljubljane prišel preko Celovca v Maribor. Sedaj gre v Gradec, odtod proti Parizu, v Havre, na Angleško in odtod v Ameriko. Svojo pot konča s potovanjem po Avstraliji, Japonskem, Kitajskem in Indiji. Predno je prišel v Ljubljano, je bil v Italiji, Srbiji, Bukovini, Galiciji, Rusiji in Nemčiji. Od decembra meseca leta 1904 je iz Budimpešte prehodil sledeče dežele: Nižjo Avstrijo, Moravsko, Češko, Saško, Prusko, Hessen, Baden, Württemberg, Švico, Francijo (zahod in jug), severno Italijo, Grško (od Patrasa do Aten), odtod je šel v Damask, Jerusalem, Suec, Port Said, Kairo, Gizah, skozi Saharo v Baskir in Tunis, kjer je bil napaden in ranjen. Ležal je ranjen sedem tednov. Skupaj ima prehoditi 42.000 kilometrov. Prehodil pa je že 21.124 km.

Dnevne novice.

+ Atentat na zdravo pamet. Sobotni »Narod« na dolgo in široko klobasa, da je »vlada hotela z istim načrtom, ki se tiče volilne reforme, vpeljati v deželne urade nemščino kot uradni jezik. V dotični zakonski predlogi se namreč nahaja točka, da je poslovní, razpravni in uradni jezik deželnega zbora, deželnega odbora in vseh deželnih uradov slovenščina in nemščina.« V prvem trenutku smo v istini obstrmeli, ko smo prečitali to »Narodovo« trditve. Da bi »Narod« tako nesramno lagal in zavijal resnico, tega vendar nismo mogli misliti v prvem hipu. Še večje pa je bilo naše strmenje, ko smo vzeli v roke besedilo vladnega načrta in je primerjali z »Narodovo« pisavo. Res ne vemo, ali so liberalci sami glupci, ali pa vsled zelene jeze že tako vrtoglavi, da slišijo travo rasti. Pazljivo smo prečitali vladni načrt od prve do zadnje črke in našli, da se glasi drugi odstavek § 33.: »Razpravna jezika deželnega zbora in njenih odborov sta oba deželna jezika.« Nič več in nič manj ne najdemo v vladni predlogi. In kaj hoče reči vladno be-

sedilo? Da sme vsak poslanec v deželnem zboru in njegovih odsekih govoriti v slovenskem in nemškem jeziku, ker sta deželna jezika. »Narod« pa laže svojim backom, da je poslovni, razpravni in uradni jezik deželnega zbora, odbora in vseh deželnih uradov slovenščina in nemščina, in da more vlada prisiliti deželni odbor, da bi moral od državnih uradov sprejemati nemške dopise in jih reševati v nemškem jeziku. »Narod« priobči sicer vsak dan kubične oslarije, a take ni še skuhal v svoji kuhinji, dasi ima v svojem uredništvu doktorje iuris in može, ki so na univerzi gledali skozi okno. Vemo sicer, da jurist tudi iz komarja napravi slona, a da bi o d s e k deželnega zbora zamenjal z deželnim odborom, za ta ateniit na zdravo pamet si mora »Narod« dobiti patent. To, kar je povsem naravno in utemeljeno v državnem temeljnem zakonu, imenuje »Narod« največje lopovstvo in banditstvo. Ali ne zahtevajo iste pravice slovenski poslanci v štajerskem in koroškem deželnem zboru? Ali je pravično, ker Italijani v istrskem deželnem zboru slovenskih poslancev ne puste govoriti v hrvaškem, odnosno slovenskem jeziku? In če je to očitna krivica in kršenje državnega temeljnega zakona, potem tudi mi z »Narodom« vred ne moremo zabraniti, da Nemci v deželnem zboru kranjskem in njegovih odsekih govorijo v nemškem jeziku, dokler je poleg slovenščine drugi deželni jezik. S poslovnim jezikom v deželnem o d b o r u in deželnih u r a d i h pa je dotični odstavek v vladnem načrtu toliko v zvezi, kakor »Narodovo« lopovstvo in banditstvo« z izbruhom Vezuva. Dokler so Slovenci v večini v deželnem zboru in odboru, morejo sami določiti poslovni in uradni jezik za deželni odbor in deželne urade. In tako sta sklenili slovenski stranki na veliko jezo »Narodove« ožje kliče dne 21. novembra 1905.: »Deželnemu odboru se naroča, da odslej za naprej c. kr. uradom v vojvodini Kranjski in vsem avtonomnim oblastvom v deželah, koder stanujejo Slovenci, dopisuje le v slovenskem jeziku. Istotako naj v občejanju z ministrstvi in višjimi državnimi uradi dopisuje izključno le v slovenskem jeziku.« — Z ozirom na ta sklep je deželni odbor dne 10. januarja 1906 izdal okrožnico na vse deželne urade, katerim naznanja, da je »slovenski dopisavati zlasti deželnim odborom v Gorici, v Poreču, Gradcu in Celovcu, mestnemu magistratu v Trstu, namestništvoma v Trstu in Gradcu, deželnima vladama v Ljubljani in Celovcu. Tudi v dopisih na okr. glavarstva, ki obsegajo slovenske okraje, se je posluževati izključno slovenskega jezika.« In ta sklep, odnosno ukaz velja, dokler deželni zbor in odbor kaj drugega ne ukreneta. Nemških g o v o r o v pa v deželnem zboru in odsekih ne prepreči nobena sila, dokler se ali ne poslovenijo vsi kranjski Nemci ali ne dobimo volilne reforme, ki Nemcem zapre pot v deželnem zboru. »Narod« pa naj bruh »sramoto in prokletstvo« na iste izdajice, ki so bili in so še v divjem zakonu z Nemci.

Baron Pino. Nekdanji trgovinski minister Pino je umrl na svojem posestvu v Borovljah. Pino je pripadal Taaffejevemu ministrstvu in je njegova zasluga, da so ustanovili v Avstriji po štehranilnice. Ko je odstopil kot minister, so ga imenovali čez nekaj časa za bukovinskega deželnega predsednika. Po svoji upokojitvi je živel na svojem posestvu v Borovljah. Na starost je oslepel. Bil je pravičen Slovincem in osovražen od velikovških nemškutarjev. Svetila mu večna luč!

Gg. novomašniki iz III. I. V petkovem »Slovincu« smo priobčili imena letošnjih gg. novomašnikov iz III. I. Pomotoma je izostalo ime g. Ivana Lovšina iz Ribnice.

— **Mednarodna razstava v Milanu.** Otvoritev milanske mednarodne razstave, ki se je imela vršiti 18. t. mes., je radi izbruha Vezuva odložena na 28. t. mes. — Razstava zavzema prostor 201.000 kvadratnih metrov ter je razdeljena v dva oddelka, ki sta med seboj zvezana z nadulčno električno železnico. Prvi oddelek se nahaja na »Piazza d' armi«, vezbališču milanske posadke, drugi oddelek pa v 20 minut oddaljenem parku. Poslopja, ki jih je na razstavnem prostoru zgradila Italija, so skoraj že dovršena. Pavilon za dekorativno umetnost zavzema prostor 22.000 kvadratnih metrov, oddelek raznih izdelkov zavzema 30.000 kvadr. metrov, palača za transportna sredstva 25.000 kvadratnih metrov, za avtomobile in bicikle 10.000 kvadr. metrov; razstava mornarice 12.000 kvadratnih metrov in oddelek za poljedelstvo 21.000 kvadratnih metrov. Na razstavi bo 80 poslopj in pavilonom. Med temi poslopji bo Avstrija izmed vseh inozemskih držav, ki se udeležijo razstave, imela največji pavilon. List »L' Italie« poroča, da se povodom otvoritve razstave, podajo v Milan vsi poslaniki, akreditirani pri kvirinalu.

— **Kakšni bodo napisi na novi železnici.** Z Goriškega pišejo: Napisi na postajah na novi železnici bodo, kjer je le mogoče dvojezični, ker se hoče postaviti na postaje tudi grde spa-kedranke slovenskih imen. Avče-Auzza, Plave Plava, Podberdo, Canale poleg Kanal, kraj da postavijo namesto ž črko z torej napis: Hudažužna pa hočejo ponemčiti ali kaj, tako, Hudajužna - Hudajužna. Če se to ne pravi norčevati z nami, kaj pa je potem norčevanje. Na tem pa je mnogo kriva politična oblast, ki daje tako imenitne informacije o naših krajih. Občine in drugi poklicani faktorji naj se zga-nejo, dokler je še čas, da nas železniška uprava ne postavi svetu v posmeh s takimi napisi!

— **Avstrijski zadrudni shod na Dunaju.** — Od 28. maja do 1. junija se vrši na Dunaju I. avstrijski zadrudni shod. Na shodu se razpravljajo za razvoj zadrudništva važna vprašanja, sporočajo se marsikteri nasveti; delavci na zadrudnem polju poročajo o svojih skušnjah, se medsebojno spoznavajo in cela zadrudna organizacija avstrijska postaja tesnejša. Razun tega pa se priredé skupni izleti v zadrudna podjetja in je vsakemu udeležencu tega shoda dana prilika se na licu mesta poučiti o delovanju uzornih kmetijskih zadrug. Zadrudni shod se boe odslej vsako leto v drugem kraju naše države vršil. Tem zadrudnim shodom, kateri se v Nemčiji že od l. 1885 redno vsako leto v drugi državi vršijo, se ima pripisovati razvoj zadrudništva na Nemškem. Natančnejša poročila daje »Zadrudna zveza« v Ljubljani.

— **Nestrpnost.** V Bolcanu je v svojem hotelu »Walther von der Vogelweide« gospod Kampoš otvoril vinsko klet, kateri je dal naslov »Rathauskeller«. Ondotni magistrat je pa prepovedal to nazivanje in zapovedal odstranitev tozadevnih lepakov. Gosp. Kampoš je nato nazval novo klet »Ratskeller«. Otvoritev kleti se je izvršila te dni oo velikem navalu občinstva.

— **Samoumor.** V Pulju se je ustrelil v srce narednik Bizjak. Bil je takoj mrtev.

— **Novo podzemsko jamo** s kapniki, ki meri 90 metrov, so odkrili v trebanjskem okraju pri Dobernicah.

— **Ameriške novice.** Minuli mesec se je odpeljalo iz Amerike nad 200 Slovencev in Slovenk. — V Harrisburgu (Pennsylvania Steel) je ponesrečil Anton Pacjak, ki je doma iz Avstrije in najbrž Slovenec. Padel je v raztopljen svinec in se tam popolnoma raztopil. Od njegovega telesa niso našli nobenih ostankov. — V Jolietu je zadel mrtvoud Martina Kukarja. Pol telesa mu je odpo-vedalo in govoriti ne more več. Druga vest javlja, da je umrl. — V Pittsburgu se je ustrelil Fr. Schlander, izdajatelj tednika »Delavski prijatelj«. Vzrok so bile denarne neprilike. — V Readingu je umrla Ana Stubler. — V Meyersdal (Pa.) je ponesrečil Matija Mihelič, doma iz Zgor. Suhorja pri Vinici. Prišel je pod vlak, a ne ve nihče, kako. — V Cokedale (Mont.) so se vsled razstrelbe v rovu hudo opekli Ivan Ratčul, Fran Kaplan in Andrej Perše.

— **Ogenj v Zgornji Šiški.** V Zgornji Šiški sta bila v teku štirih dni dva mala požara: V nedeljo dne 8. t. m. se je vnel gozd nad vasjo; v sredo ponoči pa je pričelo goreti pri Lukmannovem gradu, kjer stanuje sedaj baron Baillau. V obeh slučajih je bilo domače gasilno društvo takoj na mestu nesreče ter ogenj v pravem času omejilo.

— **Električno podjetje Ajdovščina-Šturje.** Tovarnar g. J o c h m a n v Ajdovščini je osnoval električno podjetje, ki bi se raztezalo v občini Ajdovščina in Šturje.

— **Za preiskovanje kraških jam** se je ustanovilo v Trstu društvo »Hades«, kateremu je namestništvo že potrdilo pravila.

— **Sestanek „sodalitatis ss. Cordis Jesu“** za semiško dekanijo bo 23. t. m. v P o d z e m l j i. Začetek ob pol 11. uri dopoldne.

— **Vojaške vesti.** Umirovljen je podpolkovnik Emanuel vitez pl. H e r g e t, bivši poveljnik dopolnilnega okraja št. 17 v Ljubljani s stalnim bivališčem v Annenheimu na Osojskem jezeru na Koroškem. Dalje so umirovljeni: Fzm. O t o n M o r a w e t z pl. K l i e n f e l d, generalni nadzornik vojaških odgojevalnih in izobraževalnih zavodov; podmaršal Karol C e v e l i n g, s stalnim bivališčem v Celovcu; generalna majorja Ivan K o s a k y in Henrik K o k o s c h i n e g g. — Imenovani so: Podmaršal H e n r i k S i e g e r pl. E b e r s w a l d za generalnega nadzornika vojaških odgojevalnih in izobraževalnih zavodov; generalni major J u l i j K e l t s c h a za poveljnika 33. pehotne divizije; polovnika J a n b a r o n B e v e r za poveljnika 54. pehotne brigade in J o s i p p l. A n t o n i n o za poveljnika 5. gorske brigade.

— **Smrtna kosa.** V Gorici je umrl v starosti 86 let g. A n d r e j v i t e z P a u l e t i g pl. V i a l p i n o, posestnik in trgovec. — V Trstu je umrl rodoljub g. F r a n B u k o v i č. — V Zagrebu je umrl sekcijski in sanitetni svetnik, odlični hrvaški zdravnik dr. L a d i s l a v R a k o v e c; častni član »Društva zdravnikov za Kranjsko«. Vsled prepoznega obvestila se omenjeno društvo ni moglo udeležiti pogreba.

— **Volitev župana in občinskih svetovalcev za občino Brezovica** se je vršila na veliki petek, 13. t. m. v Notranjih Goricah. Ob navzočnosti vseh 18 odbornikov — izvmiški jednega — je bil izvoljen županom, dosedanji župan g. Janez Kušar s 13 glasovi.

— **V strahu pred vojaškim naborom** je skočil v vodo in utonil 21 let stari posest

nikov sin Anton Kovačič iz Smerja, okraj Ilir-ska Bistrica.

— **Med goriškimi laškimi liberalci poka.** Kakor povsod, se tudi na Goriškem dvigajo razsodnejše stranke proti liberalizmu. »Piccolo« toži, da med ondrotnimi laškimi liberalci ni agilnosti, goriški »Gazzettino Popolare« pa se norčuje iz dosedanjih iredentovskih hujskačev. Pravi, da so si medsebojno kadili in se eden drugemu klanjali, se smatrali za nepogrešljive in nedotakljive in svoje odloke imeli za »kvintesenco vse popolnosti«. Očita jim, da so gojili plemensko sovraštvo med Italijani in Slovenci, a ničesar niso dosegli, ker Slovenci od dne do dne naraščajo. Katoliškemu »Eco del Litorale« očita, da se je omejeval na verska vprašanja in se premalo zanimal za gospodarsko preosnovo. Posledica tega razdora med goriškimi Italijani je ta, da so opustili nameravani vsefurlanski shod.

— **Nova poštna naprava.** Poštna uprava je sklenila omisliti si majhne motorje, s katerimi bo pobirala zelo pogosto na dan pisma iz nabiralnikov po cestah in ulicah. Na ta način bo pospešena pošiljatev in olajšan poštni promet.

Ljubljanske novice.

Ij **Opozarjamo** na današnji p r o j e k - c i j s k i v e č e r o n a š i l e p i d o m o - v i n i, ki se vrši točno ob tričetrt na 8. uro zvečer v »Slovenski krščanski socialni zvezi«. Vstop imajo le člani in članice in društveni podporniki in sicer brezplačno. Pri zadnjem projekcijskem večeru je žel g. fotograf R o ž u n tako splošno pohvalo, da je vsako priporočilo odveč, ker se predstava sama hvali.

Ij **Občinske volitve v Ljubljani.** Letos imajo zaslugo Vodmatčani, da so spravili magistratno gospodo v strah. Izdali so nekaj letakov s par kandidati in dasi se je po Ljubljani za gotovo vedelo, da se občinskih volitev »Slovenska ljudska Stranka« ne udeleži, so vendar magistratovci napeli vse sile, da spravijo vse svoje na volišče. Vsa banka »Slavija« je imela prosto, z dvema izvoščkoma so magistratovci vozili volilce, par Vodmačanov se jim je pa smejalo in se veselilo, da so bili na magistratu zopet enkrat »krepko« potegnjeni. Vse »Narodovo« vpitje na pomoč in roهنenje o strahovitim strahu »klerikalizmu« ni izdalo več, nego da se je od 2450 volilcev udeležilo volitve le 541 volilcev, a še od teh je bila polovica pooblastil. V liberalni agitacijski pisarni so sedeli in »delali« uradniki banke »Slavije«, katerih menda banka plačuje za kaj drugega. Treba se bo res obrniti na glavno vodstvo banke »Slavije«, da bo to naučilo svoje uradnike, kje in kdaj so njihove uradne ure. Dobili so glasov kandidatke liberalcev: kleparski moister Alojzij L e n č e k 504, izkuhar B e r g a n t 503, Ivan K e j č a r 497 in Karol M e g l i č 469. Prvi so izvoljeni za tri leta, zadnji za dve leti. Ti glasovi so tudi vsi zanesljivi glasovi, s katerimi razpolaga v III. razredu magistratni terozizem. Nadalje so dobili glasov: Fran V e r h o v e c 33, M i l a v e c 32, Lampert 3, Oražen 4, Dachs Ivan 2, Simon Treo 2, Zaddlen 2. Nadalje so dobili po en glas: Maček, Kristan, Sturm Fr., Kunčič, Kos, Ciber. Enoglasno z enim glasom je bil voljen tudi Anton Volta, tajnik v pokouju. Nekateri so govorili po Ljubljani, da bo v tretjem razredu kandidiral tudi priljubljeni gosp. Lajbelc, kër bo imel na magistratu dovolj časa se naspati, sedaj se pa govori, da je preložil svojo kandidaturo v I. razred. Tako Ljubljancanom občinske volitve poskrbe tudi za »špas«.

Ij **Velikonočne procesije** so se vršile po vseh ljubljanskih cerkvah ob lepem vremenu in obilni udeležbi vernikov. Slovesna je bila procesija v stolnici, katere se je udeležil g. dež. predsednik S c h w a r z z načelniki raznih uradov. Zastopana je bila tudi Trgovska in obrtna zbornica po svojem podpredsedniku veletržcu g. F. Kollmanu in svetniku Iv. Kregarju. Ogorčenost občinstva je vzbujalo dejstvo, da je bila prodajalnica g. K e n d e med procesijo odprta. Jako lepi sta bili procesiji v Križankah in cerkvi Jezusovega Srca. Iz Križank je šla letos prvič procesija, kajere so se udeležili ponajveč udje ondote moške in dekliške Marijine družbe s prižganimi svečami. Krasen je bil prizor pred cerkvijo, kjer je žarelo v podobi križa in zvezd nebroj električnih lučic v raznih barvah. Pri procesiji je popeval mešani zbor pod vodstvom g. pevovodje Č e r n i č a vedno lepe Riharjeve velikonočne pesmi. Tudi procesija v cerkvi Srca Jezusovega ob 4. zjutraj je imela ogromno število udeležencev. Članice Marijine družbe iz Lichtenturna so nosile orodje Gospodovega trpljenja. — Potresne p r o c e s i j e na velikonočno nedeljo popoldne se je udeležila nepregledna množica vernikov.

Ij **Predzno izzivanje pri potresni procesiji.** Velikonočno nedeljo popoldne je prišel oddelek potresne procesije iz trnovske župnije na svoje navadno postajališče ob hiši št. 16 na Kongresnem trgu. Kar prične škropiti iz te hiše na glave mož, ki so se mirno ustavljali na prostoru ob tej hiši. Ozirajo se, kdo jih škropi, a ne opazijo nikogar drugega, kot dve elegantno oblečeni gospodični ob oknu prvega nadstropja. Niso si mislili, da bi bile te zmoežne tacega pobalinskega dejanja. A za prvimi prihajajoči, opozorjeni kaj se leti ozirajo kviško, zapazijo, kako ravno

te dve ženski brizgate vodo iz malih v rokah skritih brizgalnic na može, ki so šli mimo okna. Nepopisna razburjenost se poloti mož. Planejo k vratom in hočejo udreti v hišo; a duri so bile zaklenjene. To je bila še sreča, ker kdo vé, kaj bi se zgodilo, če bi razjarjeni možje dobili te dve brezobraznici v roke. A ob enem se spozna, da je bilo to dejanje pre-mišljeno pripravljeno, drugače bi ne bile obe hišni vrati zaklenjeni, saj udeležniki procesije niso kaki roparji. Previdnejši možje so pričeli miriti razburjeno množico in hišni posestnik Jakob Bergant hitro poišče stražnika, kateremu pove, kaj se je tu vršilo. Ta hoče iti v hišo, da bi izvedel imena izzivajočih; a ne more, ker je zaklenjeno. Med tem so pa izginile dotične ženske od okna. Stražnik gre še po enega tovariša. Tu sta se tudi izzivalke vrnile nazaj na okno, da so mogli možje, ki so bili priča dogodka, konstatirati, da so ravno iste, ki so prej škropile. Stražnik si je zapisal imena teh mož, da bodo zamogli pričati. Stražnika sta pozvala ženski, da se jima odpro vrata; ženski se ne zmeniti za poziv. Stražnika zahtevata, da jima povesta svoje ime. Tudi za to ste gluhi, zapreti okno in se odstranite. Upamo, da bo policija že izvedela imena teh predznih, neotesanih izzivalk in da bote za ta njihov pobalinski čin, motenje verske službe, ki bi lahko imel žalostne posledice, postavno kaznovani.

Ij **Shod socialnih demokratov** je bil veliko nedeljo dopoldne na vrtu pri »Levu«. Izmed povabljenih deželnozbornskih slovenskih poslancev sta se opravičila dr. Šusteršič in dr. Krek, drugi poslanci se pa sploh niso odzvali. Govoril je Kristan, ki je seveda nezadovoljen z liberalci in »klerikalci« v deželnem zboru. Ljubljansko občinstvo je minilo zanimanje za gledališče, zato pa je deželni zbor kranjski sam napravil predstavo, ki je bolj vlekla, ko vsi klasiki sveta. Bobnanje je bilo za Ljubljano le »hec«. Kdor misli, da je to znamenje politične globokosti, ta pozna Ljubljano, »proketo« slabo. Če bi bili klerikalci bobnali in »špilali na orglee«, bi pa oni imeli simpatije za seboj. O četrtri kuriji pravi govornik, da ni nič boljša, ko zloglasna V. kurija za državni zbor. S tem se vpeljava samo pluralni sistem. Liberalci so rekli, da dovolijo tej kuriji le 4 mandate. A če ima mala peščica veleposestnikov kar 10 mand-datov, bi bil največji škandal, ko bi cela Kranjska imela le 4. Liberalcem je že žal, da so to naredili. Danes krošnjarijo s splošno in enako volilno pravico, a 4 mandati niso splošna in enaka volilna pravica. Upirali so se tudi temu, da bi naša kurija poslala v deželni odbor posebnega odbornika. Tudi to je krivično. Pri nas se sploh ne presoja volilna reforma s političnega, ampak le s strankarskega stališča. Če se ne bo ravno dosegla splošna in enaka volilna pravica, je še vendar mnogo modusov, ki so boljši ko »flikarija« s 4. kurijo. Nato govori govornik o »zvezi z Nemci«. Očit-tanje o nemški zvezi je največja politična šarlatanerija. Saj ni noben smrtni greh, če se enkrat z Nemci glasuje. To ima le namen, zaslepiti ljudi s frazo narodnosti. S strašilom nemške zveze nehaite strašiti, ker bi bilo sicer treba povečati Studenec. Dokler so Nemci tu, se mora računati z njimi. Ako jim ne daste, kar jim gre, potem ste ravno taki teroristi, ko oni, ki zatirajo obmejne Slovence. Mi (socialni demokratje) smo celo tako izdajalski, da si kranjskega deželnega zbora ne predstavljamo brez Nemcev; mi smo le proti privilegijem veleposestnikov. Če smo pravični tuji narodnosti v naši deželi, potem imamo tudi za svoje rojake drugod pravico zahtevati pravičnosti. Bog ve kake važnosti pa deželni zbor nima, ker bodo deželni zbori prej ali slej izginili. Ako prodre volilna reforma za državni zbor, bodo nastale ondi vse druge razmere, najprvo pa se bo izpremenila ustava v modernem smislu, namestu sedanjih kronovin bo prišla avtonomna narodnost. Na to izjavlja govornik, da so socialni demokratje pripravljene pozabiti vse pregreške, ako stranke sedejo skup in se posvetojejo, kako doseči cilj, izražen v resoluciji. Stranki, ki bi tega ne storila, napoveduje Kristan brezobziren boj, če ne takoj, pa v petih ali desetih letih se bode maščevalo. Resolucija zahteva od obeh strank energično delo, da se doseže za deželni zbor volilno reformo, ki bode kolikor največ mogoče odgovarjala splošni in enaki volilni pravici s proporcionalnim zistemom. — Glede političnega štrajka pravi govornik, da socialni demokratje ne bodo nastopili z njimi za volilno pravico za deželni zbor. Rabili bodo pa druga sredstva. Očitaniu, da so **socialni demokratje izdali delavsko zahtevo po volilni reformi za ljubljanski občinski svet**, se je jako naglo ognil z izgovorom, da socialni demokratje ne sede v občinskem svetu. To je jalov izgovor. Na ta način namreč sploh nikdar noter ne pridejo. Videlo se je, da je tu Ahilejeva peta socialnih demokratov. S kako silo so šli v boj za volilno pravico socialni demokratje v Gradcu, na Dunaju in po drugih mestih, v ljubljanskem pa jim kar nič ni za to. Kaj tiči tu zadaž. Kristan? — Vičič je pozval navzoče na slavlje 1. majnika, kjer se bo posebn manifestiralo za volilno pravico. Resolucija je bila sprejeta. — Zborovalcev je bilo nekaj nad 150. Bilo je veliko liberalcev in tudi nekaj naših.

Ij **Slovanska malomarnost.** Predstava srbske umetniške dvojice Markovič se včeraj v »Narodnem domu« ni mogla vršiti, ker je došlo premalo občinstva. Tudi v Gorici so ondotni Slovenci na tak način odlikovali srbsko umetniško dvojico. To je že precejšen škandal, pri nemških jodlerjih, kadar nastopajo pri »Stadt Wien« ali »Elefant« je pa vedno dovolj Slovencev. Srbska umetniška dvojica Markovič priredi tu še dva večera, in sicer 18. t. m. in 19. t. m.

Ij **Tepež med pobalini.** Včeraj popoldne je nabiralo več pobalinov za Gruberjevimi kanalom vijolice. K njim se je pridružil tudi 15letni

strugarski vajenec Josip Jenko, katerega so 12- do 13letni pobalini s palicami tako pretepli, da so morali Jenkota, ki ima prebito zgornjo ustnico, oddati v vdeželno bolnišnico.

Ij **Krč prijel** je v nedeljo dopoldne v cerkvi sv. Jakoba 80letno Nežo Modicevo tako, da se je nezavestno zgrudila. Pred cerkvijo je bila dejana v sveto olje, nakar so jo ženske prenesle na nje dom v Hrenovih ulicah številka 17.

Ij **Odlikovani ognjegasci**. Dne 26. t. m. bodo onim možem, ki so 25 let delovali pri ljubljanskem prostovolnem gasilnem društvu, pripete častne svetinje na trgu pred »Mestnim Domom«.

Ij **Imenitnega gosta** je imela Ljubljana te dni. Bil je to vodja lužiških Srbov g. dr. E. Muka, profesor na gimnaziji v Freibergu (Saksonsko), mož, ki ima obilo zaslug zlasti za lužiško-srbsko književnost. Lužiški Srbov je danes še krog 1/4 milijona, od teh jih polovica biva na Saksonskem, polovica na Pruskem. Dočim jih na Pruskem kruto zatirajo in siloma germanizirajo, uživajo na Saksonskem še dokajšno prostost. V ljudskih šolah se jim deli poduk v srbskem jeziku in v Draždanih samih celo v dvorni cerkvi so propovedi v srbskem jeziku, ki je zelo podoben slovaškemu jeziku, za Slovence torej mnogo bolj umljiv nego n. pr. češki jezik. Ko je bil dr. Muka predstavljen saksonskemu kralju, ga je ta vprašal: »Sie sind ein Wende?« Dr. Muka mu odvrne: »Ja, Majestät, ich bleibe es bis zum Ende«. In kraljev odgovor: »... so ist's recht.«

Ij **Društvo »Prilpravniki dom**« bo imelo 26. t. m. ob 11¹/₂ uri občni zbor v konferenčni sobi c. kr. učiteljskega v Ljubljani. K obilni udeležbi vabi — odbor.

Ij **Hranilni in posojilni konsorcij prvega splošnega uradniškega društva** Avstro-Ogrske v Ljubljani vabi svoje člane na drugi občni zbor, kateri se bo vršil v četrtek, t. j. 19. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih I. ljubljanskega uradniškega gospodarskega društva, kateri občni zbor bo v smislu § 26 državnih pravil sklepčen, ne glede na število navzočih članov.

Ij **Občni zbor »Dramatičnega društva«** se vrši v petek, dne 20. t. m. ob pol 9. zvečer v »Narodnem domu«. red: Poročila predsedstva, tajništva, blaginje, revizorstva; dopolnilne volitve v odbor in slučajnosti. Na tem obdnem zboru se odloči, ali se gledališka sezona 1906/7 sploh še otvori ali naj se goji le drama z domačimi silami ter naj se opusti opera in opereta. Povabljeni so k obč. zboru člani društva, abonente in vsak prijatelj našega gledališča.

Ij **Posvečevanje zvonov**. 17. t. m. je posvetil premilostni gospod knezoškof dr. Jeglič v Samassovi livarni 17 zvonov in sicer 5 za Kranjsko, (Vrhnika, Mirna Peč, Kriška vas pri Višnji gori), 2 za Istro, 3 za Primorsko, 1 za Hrvaško, 1 za Slavonijo, 1 za Galicijo, 4 za Štajersko.

Ij **Umrl** je na Rimski cesti štev. 2 gosp. Albin Orehek. Rodbini naše iskreno sožalje. — V vili Vettach je umrl v pokojni artiljerijski stotnik Ig. Gauserp l Gauenfels, star 75 let.

Ij **Lahko potresno tresenje** v Ljubljani je zabeležila včeraj ob 5. uri 3 min. popoldne tuk. opazovalnica potresa.

Ij **Električna železnica**. Piše se nam: Naravnost škandalozno je bilo postopanje nekaterih uslužbencev električne železnice povodom potresne procesije na velikonočno nedeljo. Na Mestnem trgu so med Hofmanom in Mikuževu trgovino že itak ozke ulice, ravno tu je bil glavni del procesije, namreč duhovščina s škofom, ki je nosil Najsvetejše in nosilci neba. A za vse to se niso zmenili uslužbenci železnični; ne da bi bili počakali par minut, zavozili so kljub glasnemu protestu navzočih gospodov lajkov med vernike, da bi se bila prav lahko pripetila kaka nezgoda. To početje je skrajno surovo in vse obsodbe vredno. S takim breztahtnim postopanjem si ne bo železnica pridobila nikakih simpatij poštenega prebivalstva. Upamo, da bo ta opomin zadostoval.

Ij **Umrl** so: Neža Vidmar, ključarjeva žena, 60 let, Hranilniška cesta. Fran Buh, mizarjev sin, 5¹/₂ leta, Jenkove ulice 11. Helena Salcher, godčeva hči, štiri mesece, Strelške ulice 15. Ivan Garvas, delavec, 58 let, Karolinska zemlja. Josip Janežič, drvar, 57 let. Jera Furlan, delavčeva žena, 58 let. Anton Vrh, kajzarjev sin, 22 let. Ivan Oblak, delavec, 48 let. Gregor Možina, prosjak, 72 let. Marija Tornar, delavka, 42 let. Rudolf Stanič, pekovskega pomočnika sin, 20 mesecev.

Ij **Obrotno gibanje v Ljubljani**. Mesca marca so pričeli v Ljubljani izvrševati obrt: Tvrška brata Deghenghi, Malusa & Comp., Šelenburgove ulice 6, tovarno za lesne izdelke in glasovirje; Josip Pollak, Sv. Petra cesta 9, trgovino z mešanim blagom; Jakob Polutnik, Florjanske ulice 24, pekovski obrt; tvrška brata Hlavka, Šelenburgove ulice 1, izdelovanje kirurških instrumentov itd.; Ivan Komar, Krakovske ulice 13, prodajo drv in premoga; Ivan Perme, Gledališka stolba 3, krojaški obrt; Ludovik Fantini, Ključavničarske ulice 5, trgovino z lesom in ogljem; Ivan Breskvar, Sv. Petra nasip 23, ključavničarski obrt; Frančiška Zaletel, Vodnikov trg, prodajo živil; Fran Matjašič, Rimska cesta 1, pekovski obrt; Terezija Sever, Kopališke ulice 12, malo trgovino z mešanim blagom; Marija Punčah, Trnovski pristan 14, sejmarstvo z devocijonalijami in galanterijskim blagom; Ettore Mon-

tesor, Pogačarjev trg, prodajo južnega sadja in zelenjadi. — Odglasili, oziroma faktično opustili pa so obrt: Ignacij Čamernik, Komenskega ulice 26, izdelovanje umetnega kamenja; Marjeta Prek, Pogačarjev trg, branjarjo; Rudolf Vrtinik, Hranilniška cesta 7, čevljarski obrt; Pavel Peterca, Linhartove ulice 4, malo trgovino z vinom in žganjem in prodajo živil; Fran Pust sen., Hradeckega vas 20, tesarški obrt; Marija Pavlič, Pogačarjev trg, prodajo sadja in slaščic; Anton Matjašič, Tržaška cesta 13, pekovski obrt; Fran Novak, Krakovske ulice 6, prodajo premoga in drv; Anton Primožič, Resljeva cesta 3, trgovino z mešanim blagom; Avgust Gianini, Komenskega ulice 36, izdelovanje figur iz mavca; Karol Januš, Židovske ulice 3, trgovino z urami; Alojzija Gosar, Pogačarjev trg, branjarjo; Ivan Štrus, Martinova cesta 23, trgovino z mešanim blagom; Marija Bončar, Gradišče 14, plesarski obrt; Marijana Kern, Frančiškanske ulice 2, prodajo lončene posode; Marija Zabnikar, Vodnikov trg, prodajo živil.

Ij **Požar** bi bil kmalu nastal v nedeljo zvečer v Drelsetovem hlevu na Lončarski stezi. Nk stropu viseča svetilka je padla v slamo, ki se je takoj vnela in se je eden konj nekoliko opeknel. Požarna bramba je ogenj takoj pogasila.

Ij **Mrtvega** je našel danes zjutraj hlapec Anton Vidic v Babičevem hlevu na Dolenjski cesti št. 13 47letnega delavca Pavla Vrankarja iz kamniškega okraja.

Ij **Za kruhom**. Včeraj se je odpeljalo z juž. kolodvora v Ameriko 48 Hrvatov, 45 Makedoncev in 12 Slovencev. — Nazaj je pa prišlo 100 Hrvatov in 60 Slovencev.

Ij **V Trst** se je peljalo sinoči s posebnim vlakom 260 Nemcev z Dunaja. Istotako je šel ponoči iz Trsta na Dunaj posebni vlak, ki je peljal dunajske turiste.

Ij **Nesreča na lovu**. V soboto popoldne sta se peljala po Ljubljanci na lov pečarski pomočnik Franc Brecljnik in strojevodja v pokoj Ivan Brecljnik. V čolnu sta imela psa, ki je skočil čez puško, katera se je sprožila in je strel zadel Franca Brecljnika v desno nogo nad kolenom. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

Ij **Skupaj trčili** sta v soboto dopoldne na ljubljanskem trgu posestnica Marija Selanova iz Cerkvenih ulic in neka neznanka tako močno, da se je Selanova onesvestila in ji je moralo priti na pomoč reševalno društvo.

Ij **Mlad prisiljenec pobegnil**. 15letni prisiljenec Franc Jerin, rodом iz Medvod je pobegnil.

Ij **Zatekel** se je k dr. Franu Tominšku tuj pes, tigraste barve.

Ij **Štajerčkov griček** v tivolskem gozdu nad Šiško je kupil g. Zajec.

POTRES NA FORMOZI.

Na veliko soboto so imeli na otoku Formosa velik potres. V mestu Kagi so porušene še one hiše, ki jih ni podrl potres 17. marca. Kolikor je dozda znano, je bilo ubitih 109, ranjenih pa 29 oseb. Na tisoče oseb je brez strehe.

Tokio, 18. aprila. Uradno se poroča, da je bilo v Kagi pri potresu 9 oseb ubitih, 43 pa ranjenih. 16097 hiš na Formozi je potres poškodoval, 1044 hiš popolnoma porušil.

Razne stvari.

Najnovejše.

Velik požar. Iz Iglave poročajo: V mestu Sasnice je uničil požar nad 100 hiš in cerkve.

Amerikanski dvoboj. Iz Varšave poročajo: Na plesu grofa Teodorova sta dva plemenitaša, Milevski in Komorovski, prišla do prepira. Sklenila sta končati afero z dvobojem na ameriški način, in sicer sta določila, da bosta igrala na karte, a oni, ki bo izgubil, se bo moral ustreliti. Res sta šla v posebno sobo in tam igrala na karte. Igro je izgubil Komorovski, ki se je takoj na licu mesta ustrelil z revolverjem.

Umrl je kardinal Callegari, škof padovski.

21.000 delavcev brez dela. Iz vseh tovarn tekstilne industrije v Achnu so odpuščeni delavci in tovarne radi diferenc radi mezde zaprte. Brez dela je 21.000 oseb.

Samoumor iz ljubezni do žene. Na Dunaju se je ustrelil zasebnik Viljem Gessmold vsled žalosti, ker mu je umrla žena.

Bonboni z alkoholom. V severni Ameriki so pričeli proizvajati bonbone, v katere dajo različno žganje. Tako se ljudje opijanjajo z bonboni. Žalostno je, da se mnoge mlade dame opijanjajo na ta način.

Znanost je dokazala, da potrebuje človeški organizem, posebno dokler je v razvoju, zadostno množico tolsče in da je dobro delovanje jeter odvisno v veliko večji meri od tolsče kakor pa od njihovih tajnih lastnosti. Zadostno hranjenje z maščobo ima zelo velik vpliv na rast. Posebno je to važno za živčevje, kar so očitno dokazale najnovejše raziskave. Žal so zelo drage živalske maščobe, kakoršne izza davnih časov rabijo v

severnih krajih, in jih deloma tudi ni lahko prebaviti. Radi tega je za vsako gospodinjstvo velika dobrota maščoba »Ceres«, ki se prideluje iz najfin. kokos-orehov. S tem se je na dober in cenen način vsestranski odpomoglo potrebi v gospodinjstvu.

Žrtev spalne bolezni. Iz Londona poročajo da je umrl ravnatelj botaničnega vrta v Entebbe-Uganda John Mahon vsled spalne bolezni. Zaspal je in se ni dal več prebuditi. To je na Angleškem prva žrtev te vrste bolezni. Vsled iste bolezni je bil nedavno odpuščen tudi neki angleški častnik iz Entebbe.

Strašen umor. V soboto zvečer je skočil v Opavo v Freiheitan blizu mesta Opave 33letni čevljarski pomočnik Janez Curek z namenom usmrtiti se, a ga je rešila mati s pomočjo someščanov. Nato ga je pripravila mati do tega, da je legel in zaspal. Po noči pa je vstal, odšel tiho ven in se vrnil s sekuro. Ubil je z njo očeta in mater in potem zbežal. Orožniki so ga našli ob reki Opavi spečega. Potem, ko se je poskusil še enkrat usmrtiti, se jim je posrečilo, da so ga odvedli v zapor. Sodijo, da je blazen.

Prorokovanje vremena za cel mesec dni naprej. Kakor poročajo iz New Yorka, je prišel profesor Willis More v svojih meteoroloških opazovanjih tako daleč, da mu je lahko povedati vreme za cel mesec dni naprej. Iznašel je namreč posebno fine avtomatične aparate, ki jih pritrjuje na zrakoplove v ta namen, da zvedo o temperaturi, o mokroti in zračnem tlaku. In s pomočjo tega sklepa potem na vreme.

Zakonska tragedija v Rimu. V Rimu je ustrelil 30letni Ernest Arno svojo ženo in sebe. Na večer pred dogodkom je izgubil na borzi 18.000, a ostal je popolnoma miren. Zjutraj drugega dne je poslal svojo mlado hčerko s pismom k očetu, kjer se je od njega poslovil in mu izročil v varstvo svoja dva otroka. Na to je vstrelil spečo soprogo in potem še sebe. Našli so oba že mrtva.

Telefonska in brzojavna poročila.

SMRTNA KOSA.

Sveti Križ-Cesta, 18. aprila. Dekan Anton Križič v Čerčah danes umrl. Pogreb v sredo.

Mirna, 18. aprila. Umrl je Ludovik Koracin, večletni tukajšnji župan.

LIBERALNI SHOD V POSTOJNI.

Postojna, 18. aprila. Shod liberalne stranke odpovedan. Ferjančič nekaj »nabolehen«; roka mu oteka pri mezinu zavoljo kravjega zvonca. Arko nekaj hripav.

GAUTSCH PRIČNE S POGAJANJL.

Dunaj, 18. aprila. Ministrski predsednik Gautsch se vrne danes zvečer iz Karlovih varov na Dunaj ter takoj prične pogajanja z odličnimi parlamentarci, da se doseže kompromis v zadevi volilne reforme.

OROŽNIK TRIKRATNI ROPARSKI MORILEC.

Budimpešta, 17. aprila. Iz Szegedina poročajo: Bivši orožnik Karol Kodas je v praznikih hotel obiskati v Marija Theresiopelu svojo ženo in otroke ter jim prinesiti darove. Za to potrebni denar si je hotel preskrbeti z vlomom v hišo trgovca Viljema Kardosa. Kodas je prerezal trgovcu vrat. Trgovčeva soproga je priletela v sobo ter se jokaje vrgla na truplo svojega umorjenega moža. Dekla Marija Torro je od daleč gledala umor, hitela je po zdravniku, ker pa zdravnika ni dobila, vrnila se je nazaj v hišo, katere je morilec ravno ropal. Morilec je planil k dekli, jo ubil, potem pa s plenom pobegnil. Morilec je že prijet in je svoja strašna dejanja priznal.

PROTI OPOZICIJI NA RUSKEM.

Moskva, 18. aprila. Ruska vlada je sklenila poslati v važnejše države odposlance, ki naj prouče, kako dotične vlade nastopajo proti opoziciji in jo omeje.

UPOR VOJAKOV V TIFLISU.

Tiflis, 18. aprila. Tu je bil shod vojakov. Vlada je dala aretirati 100 najhujših kričacev. Mingrelski polk se je nato uprl ter zahteval, da se izpusti zaprte vojake. Tri stotine polka so napadle pri ječah ztraze. Razvil se je boj. Oddanih je bilo 100 salv. Koliko je mrtvih in ranjenih, se natančno še ne ve, gotovo pa je, da veliko število.

RUSKO POSOJILLO.

Dunaj, 18. aprila. Subskripcija že sklenjenega ruskega posojila se prične na Dunaju 26. aprila.

Prodajalka

z večletnimi izpričevali v prodaji specerijskega blaga se sprejme pri

Ivanu Jelenc v Tržiču.

848 3—1

Dva ali trije izurjeni

stavbeni in pohištveni

mizarji

dobe trajno delo pri 849 3—1

Ivanu Raffreider

miz. mojstru

Brixen a. E. Južno Tirolsko.

V predilnici in tkalnici v Litiji

se sprejme večje število mladih deklic v starosti od 14.—18. leta proti dobri plači v trajno delo.

Ondi so zgrajena bivališča za delavke in obsegajo večje število sob z veliko posteljami. Vsaka deklica dobi popolno posteljo z odejo in posteljnimi perilem za zamenjavo, dalje predal, ki se zapre; stanovanje, kurjavo in svečavo brezplačno.

Tri sestre u miljenke od sv. križa so prevzele nadzorstvo nad temi deklicami in jih bodo napotovale k snažnosti, redu in lepemu vedenju ter skrebele za njih versko in нравno življenje ter tudi za hrano. Vsled tega se morejo brez skrbi zaupati tovarni tudi deklice v starosti od 14. leta dalje, ker bodo sestre nadomestovale stariše. V primeri s starostjo si bodo deklice lahko v najkrajšem času pridobile lep zaslužek in bodo svoje prihranke lahko pošiljale domov v podporo svojcev.

Vstopiti se more šele s 1. junijem, vendar se pa že sedaj sprejemajo prijave. Potrebno je, da se vsaka zglaš s pravilno poselsko knjižico. 850 4—1

Ali že veste

da je I. kranjsko reklamno podjetje W. K. NUČIČ v Ljubljani, v Šelenburgovih ulicah št. 6

znižalo cene za

I. slov. kažipot za kole-
sarje in pešce.

Sedaj stane samo eno krono.

661 Dobiva se samo pri podpisnem 10—8

I. kranjskem reklamnem podjetju
W. K. Nučič v Ljubljani.

817 3—2

Bum! Bum! Bum!

Trataratata!

Slovensko-
nemška
trgovsko-
obrtna

Naslovn

z knjiga

je izšla

Dobiva se edino pri
I. kranj. reklamnem
podjetju:

W. K. NUČIČ,
Ljubljana
Šelenburgove ulice štev. 6.

Vezuv.

Dne 14. t. m. je brzojavil ravnatelj vezuvske opazovalnice prof. Matteucci: Seismografični aparati so primeroma mirni. Vezuv bluva pesek, a ne s tako silo, kakor prej. Blíža se konec izbruha. Pogumnega ravnatelja vezuvskega observatorija profesorja Matteuccija, ki ni za trenutek ostavil svojega nevarnega mesta, je imenoval italijanski kralj za komandirja kronskega reda. Iz Napolja so poročali 14. t. m.: Tu in v sosednjih občinah je ponehal pepelnati dež. Ponoči se ni zgodilo nič novega. Mesto dobiva navadno lice. V Napolju so nevoljni na italijanskega ministrskega predsednika Sonnina, ker ni prepustil razdelitve podpor političnemu odboru, marveč sestavil komisijo iz uradnikov, ki ji predseduje vojvoda Aosta, da porazdeljuje podpore. Pri vezuvski nesreči so storili ono napako, ki jo je storilo pomožno moštvo pri courrierskem požaru v jami. Mislili niso, da so pod lavo, peskom in pod hišnimi razvalinami še živi onesrečenci. Zamenjali so zato iskanje za živimi onesrečenci. Dne 13. t. m. so pa našli v Ottajani dve težko ranjeni zasuti osebi, ki sta še živeli. Naš cesar Franc Jožef je izjavil brzojavno svoje sožalje italijanskemu kralju in daroval za žrtve vezuvske nesreče 10.000 lir. Tudi ruski ministrski predsednik Witte je brzojavno izjavil italijanski vladi sožalje ruske vlade.

V soboto zvečer je došlo poročilo, da je zelo prestrašeno prebivalstvo v Terzignu in San Giuseppe Vesuviano, ker je pričel zopet močno deževati pepel in pesek. Iz Ottajana, San Giuseppe in Tersigna so poročali podprefektu, da pada tako gost pepelnati dež, da onemogočuje dihanje. Odposlali so v navedene kraje vozov, kar so jih mogli dobiti. V soboto je padal celi dan pepelnati dež v Poleni, Tracehni, Sommi in Ottajanu. Poveljnik angleške vojne ladje, podadmiral Lambton, je naznanil italijanskim oblastim, da jim je na razpolago s svojo vojno ladjo »Leviathan«.

Profesor Matteucci je brzojavil o položaju dne 15. t. m.: Instrumenti so popolnoma mirni. Vulkan meče še pesek, a v malih množinah.

Lava se je ustavila v Boscotrecasu, Boscorealju in v Torre del Annunziata. V Ottajanu so imeli 15. t. m. ob 2. popoldne jako gost pepelnati in peščeni dež. Po polnoči so čutili dva potresa, prvi je bil ob 2. in bolj lahak, ob 5. je bil drugi in bolj močan. Novih vzburljivih poročil iz Ottajana in San Gennariella ni bilo, dasi je padal pogosto pepel in je bilo temno.

»Agenzia Stefani« priobčuje besedilo uradne sožalnice, ki jo je izročil nemški poslanik grof Monts italijanski vladi povodom vezuvske nesreče.

Iz slovanskega sveta.

sl Češka umetnost — poglavitna podpora nemške umetnosti. »Hlasu Naroda« se piše: Ob božičnih praznikih so se potrudili tudi nemški ilustrirani in humoristični listi v Nemčiji, da bi se olepšali z najlepšimi ilustracijami. In zanimivo je, da takoj tri izmed teh nemških listov so prinesli najbolj pomembne in najkrajše ilustracije od čeških umetnikov. Mnihovski list »Fliegende Blätter« je prinesel ilustracijo od Čeha Dedine, Megendorferjeve »Fl. Bl.« ilustracijo od Čeha Hlavatega in Mukarovskega in berolinski list »Lustige Blätter« ilustracijo od Čeha Scheinera. A v kljub temu nemški šovinisti pri vsaki priliki trde, da so Čehi v primeri s kulturnim življenjem Nemcev inferiorne narode.

sl V Lvovu je umrl Roman Pilat, profesor poljskega jezika in slovstva na lvovski univerzi v 60. letu svoje starosti. R. Pilat je spisal celo vrsto temeljitih zgodovinskih - literarnih spisov in je vzgojil kot profesor veliko množico delavskih in vestnih poljskih učencev, ki sedaj marljivo delujejo na polju zgodovine poljske književnosti.

sl Črnogorci v Ameriki. Kakor je že »Slovenec« javil, izseljuje se v zadnjem času veliko Črnogorcev v Ameriko. V nekoliko mesecih se je izselilo 2000 mladih Črnogorcev v »novi svet«; tekom treh let pa več nego 20.000. Večini izseljencev se v Ameriki slabo godi. Nekaj časa so si služili kruh v rudokopih severne Amerike, sedaj pa nimajo dela. Zato je črnogorska vlada sklenila, poslati bivšega ministra g. Marka Djukanovića v Ameriko, da se prepriča o pravem položaju izseljencev ter ako bo mogoče, jih pregovori, da bi se vrnili k domačim zapuščenim ognjiščem.

sl Ruska književnost na Grškem. Orki so se začeli v zadnjem času zelo zanimati za rusko književnost in za ruske razmere vohbe. V zadnjih mesecih je v grških listih izšla cela vrsta člankov, ki se v njih popisujejo zadnji ruski dogodki in se izraža goreča simpatija do ruskega naroda, ki se bori za oproščenje iz verig birokracije in nasilja. Zlasti zelo marljivo se prevajajo ruski pisatelji. Grški pisatelj P. Lef je izdal nekoliko zbornikov ruskih povesti; J. Velianitis je prevzel zgodovino ruske književnosti A. Skabičevskega. Čehova »Čajka« je izšla v krasnem prevodu A. Konstantinida; v novi grški knjižnici »Ilisia« je izšla velika množica povesti Čehova, Gorkega, Korolenka, Sologuba i. dr.

sl Srbsko-hrvaško združenje v Ameriki. V San Francisco izhajajoči srbski list »Sloboda« ima na čelu daljši članek, kjer pozivlja vse v Ameriki živeče Srbe in Hrvate

k tesnemu združenju. Priporoča, naj nastopajo Srbi in Hrvati vedno proti ameriški politični javnosti kakor eden narod.

sl Koliko je prebivalcev na Bolgarskem? Po zadnjem ljudskem številu na Bolgarskem, ki se je vršilo dne 31. grudnia lanskega leta, ima Bolgarsko 4.028.289 prebivalcev (2.052.498 moških in 1.975.791 ženskih).

sl Dramatična šola v Lvovu bode se odprla dne 1. majnika po prizadevanju novega ravnatelja poljskega gledališča L. Hellera. Brezplačni pouk bo trajal celo leto. Načelnik šole bode režiser lvovskega gledališča Fr. Wisocki, ki bode razlagal teorijo gledaliških iger. Druge predmete bodo predavali: H. Cernik (zgodovina gledališča in drame), A. Kitschman (petje) in Lach Szxrma (francoski jezik).

sl Staroslovansko pogansko grobišče so našli pri Bohnicah na Češkem, ko so zidali novo cesto ob Moldavi. V grobišču je ležalo 7 do 8 kostenjakov brez krst. Poleg kostenjakov so našli različne posode, ki so okrašene z raznimi ornamentami, ki značijo slovansko pogansko dobo; nadalje 2 slovanska uhana, eden iz brona, drugi iz srebra, oba že hudo poškodovana, potem celo vrsto steklenih koral in nekaj biserov iz jantara. Strokovnjaki sodijo, da je to slovansko grobišče iz zadnje poganske dobe 10. stoletja, ki je spadalo h kaki naselbini ob reki. Nasproti temu grobišču na drugi strani Moldave leži malo selišče Le v ý H r a d e c, kjer je bil postavljen prvi križ in pozneje prva krščanska cerkva na Češkem.

sl Srbska časnikarska zveza Košutu. Srbska časnikarska zveza je poslala Košutu naslednjo brzojavko: »Srbsko novinarsko združenje iskreno se raduje častnom razpletu. Srbi se raduju, što je pravedna stvar Ugarske tako blizu ostvarjenju. Združenje pozdravlja Vas, gospodine ministre, Vaše drugeove i magjarski narod, vjeruje, da je srbsko - magjarsko prijateljstvo baš sada dobilo stalnu osnovu i nada se, da ga ništa ne će moći pokolebati«.

sl Razstava v Sofiji. Srbski nmetniki mislijo razstaviti slike, ki so jih namenili poslati na razstavo v Sofijo, še prej v Belgradu in to od velikonočne nedelje dalje 15 dni. Čuje se, da mislijo storiti istotako kasneje tudi slov. umetniki. Nekateri srbski listi temu oporekajo, češ, da je to netaktno.

sl Umrl je v Peterburgu ruski ljudski pisatelj N. A. Imba. Bil je samouk. Pisati in čitati se je naučil šele pri vojakihi.

sl »Slovanska zveza« se osnuje, kakor smo že poročali, v najkrajšem času v Peterburgu. Osnovna načela ji bodo: verska toleranost, popolna enakopravnost in svoboden razvoj vseh slovanskih plemen in brezpogojna potreba demokratskoustavne preuredbe Rusije kot naravne voditeljice vseh Slovanov.

sl Jugoslovanski almanah. Potrjuje se vsestransko, da almanah gotovo izide.

sl Kongres jugoslovanskih književnikov in novinarjev se bo vršil tri dni pred otvorjenjem druge jugoslovanske razstave v Sofiji. Sklicuje ga društvo bolgarskih književnikov in novinarjev. Po Srbiji in Bolgariji bodo imeli udeležniki pristo vožnjo.

sl Razstava srbskih umetnikov. O Veliki noči razstavijo srbski umetniki v Belgradu svoja najnovejša slikarska in kiparska dela. Razstava bo v paviljonu poljedelskega društva v finansijskem parku.

sl Srbi v Veliki Kikindi snujejo zdaj svojo popolnoma srbsko hranilnico. Kikinda je zelo velika srbska občina, ki pa ni imela do zdaj niti enega denarnega zavoda, ki bi bil čisto srbski.

sl Rusko »umetniško pozorišče« je odpotovalo iz Prage na Dunaj. V Pragi so sprejeli Ruse na kolodvor češki umetniki, člani »Ruskega kruška« in »Slovenskega kluba«. Prirejene so jim bile tople ovacije.

Književnost in umetnost.

* 20 tisoč književnikov in pisateljic šteje po najnovšem književnem koledarju nemški narod. Poleg teh pa je še 20 tisoč takih, ki se jih ne morejo iznebiti v literaturi, pa jih tudi ne postaviti v koledar.

* Nepredavana predavanja. Izdalo Hrvat. akadem. društvo »Hrvatska« u Beču. Str. 115. Cena 1 K. — Lična knjižica — sad pridnosti in dela — je jasna priča, da imamo tudi med hrvatskimi akademiki nadebudnih in delavnih mladeničev, ki se navdušujejo za vsa sedanja aktualna vprašanja in ki jim srce bije za resnico in pravico. Veseli nas to tembolj, ker vemo, da šteje »Hrvatska« samo nekoliko članov, in čudimo se, da so mogli svojim bralcem zlasti mladini, podati tako lepo knjigo in jo posvetiti »Svomu prvomu dobrotvoru Dru. Antunu Mahničju, biskupu krškemu itd.« Pregledno so pisani zlasti sestavki »Darvinizam u vjeri, moralu i politici«, »Osnovne crte dvostrukog monizma« in »Hekelijanac zapeo«. Vrli akademiki sami pravijo v predgovoru: »Dobro vemo, da na mje treba še mnogo do znanstvene in literarne dovršenosti — dijaki smo in se učimo — a tudi to vemo, da se brez začetka ne more k dovršenosti.

Ta predavanja imajo namen, da pokažejo našo dobro voljo in raznovrstnost dela, ki mu članovi »Hrvatske« posvećajo svoj prosti čas. Kakoršno steblo, takov plod in obratno, zato smo izdali knjižico, da podamo svojim bral-

cem, posebno mladini, nekako osnovo in merilo, po katerem naj nas sodijo, ne da »verujejo«, ampak da čitajo in nas spoznavajo.«

Samozavesten je ta predgovor, samozavestna je knjiga, samozavestni avtorji — in tako je prav. Če je deblo krepko, mora biti zdrav tudi sad! Le krepko naprej »za vjeru i dom.« — Naročbe na knjigo sprejema g. Iv. Butković, Dunaj VII., Langegasse 16.

Koroške novice.

k Dve osebi živi zgoreli. Dne 14. t. m. je pričela goreti hiša Meierjeva v Zweinitzu na Koroškem. Meier se je rešil skozi gorečo vežo in je dobil nevarne opekline, njegova 40letna žena in 16letna hči sta pa zgoreli.

Po svetu.

Znamenit veletržec — Hrvat. Ameriški listi poročajo sledeče: Iz Petrograda dospel je v Nev York Josip Gregorjevič Ružič, rodóm Hrvat, sin znanega veletržca in podjetnika iz Reke. V Petrogradu oziroma v Rusiji je dobavljaj živila in druge potrebščine za vojsko in mornarico povdom rusko-japonske vojske. V Ameriko je dospel, da obručuna s čikaško mesarsko tvrdko Libby Mac Neil & Libby, za katero je prodal vojni mornarici v Kronštadu (za brodovje admiralu Roždestvenskega) za 6.000.000 rubljev konserv. Od imenovane čikaške tvrdke dobi 750.000 kron, toda slednja bi raje na cenejši način končala to ogromno kupčijo, kar jej pa nikakor ne bode vspelo radi pogodb, katere je sklenila z Ružičem in katere so povsem temeljite. Ružič ostane tu še nekaj časa nakar se vrne v Petrograd in na Kitajsko, da prične razna železniška podjetja s katerimi je že zdaj v poslovne zvezi. Omenimo naj še, da je za časa burske vojske oskrboval tudi angleško vojsko v Južni Afriki in da je v svojem poklicu prebil tudi sedem let na otoku Madagaskarju.

Preizkovalna komisija o predaji Port Arturja konča s preizkovanjem gotovo do konca aprila. Priče so podale mnogo izjav, ki se ne tičejo samo predaje trdnjave, ampak razjasnjujejo tudi razmere pred kapitulacijo. Izjave se nanašajo na stanje posadke, na dela, ki so se vršila pred in med obleganjem, na bojno sposobnost ladij, na njihovo potoplenje, na opešanje posadke, na njeno število, na množino streliva, na operacije, ki so se vršile pred predajo, na razpoloženje posadke in na zadnjo konferenco pred predajo. Vse te točke se točno obdelujejo in razprava bo vsekakor znamenita kot pouk za bodočo slično vojsko. Veliko izjav postavlja Stolsa v čudno luč. Pravijo, da je delal preveč po svoji glavi, se ni posvetoval z ostalimi in ni bil vedno navzoč na bojnih pozicijah. Preiskava je v rokah generala Rovpa.

Krščanska smrt visokega dostojanstvenika. Lepe, krščanske smrti je umrl predsednik argentinske republike dr. Manuel Quintana, ki je bil izvoljen l. 1904. Po njegovi želji je obiskal bolnika laplatski škof Terrero. Bolnik je takoj prosil, naj ga škof izpove in je prejel takoj po spovedi sv. obhajilo. Ko je postal predsedniku drugi dan slabše, se je izpovedal še enkrat. Navzočim prijateljem je rekel: »Hočem, da vsi vedo, da želi umreti predsednik kot dober kristjan.« Predsednik ni bil vedno najboljši kristjan ali priznava, da veruje v vse resnice katoliške vere in želi v tej veri živeti in umreti. Umrl je z besedami: »Dragi Bog je tako hotel.«

Največja kuhinja na svetu. Ta je gotovo v hotelu »Regis« v Novem Yorku. Vodi jo 18 vrhnih kuharjev, katerim v pomoč služi 250 oseb. Omake in prikuhe oskrbujejo še drugi kuharji, kateri se imenujejo »šefi«. Dvanajst kuharjev kuha juho in dvanajst tacih čaka, da jim je v potrebi na pomoč. Pa je tudi priprava taka, da se more reči: to je kuhinja v kuhinji. Kacih 50 ognjev vedno gori, na njih pa se neprestano kuha, vari in peče. Zraven teh ogromnih kotlov so še drugi posebej in ti so nalašč za kavo. V tej kuhinji se skuha ob

enem obed za 4000 ljudi, 6000 porcij juhe in 8000 skledic kave. To je gotovo velikanska naprava, še večja nego je v raznih kosarnah, kjer se tudi kuha zajedno kosilo za celi polk.

Zdravniki v Ameriki. V Novem Yorku je šest zdravnikov, od katerih vsak zasluži na leto najmanj 600.000 frankov; deset jih zasluži po 250.000 frankov; kakih 50 po 125.000 fr.; dalje je tam 200 zdravnikov, ki imajo po 50 tisoč fr. na leto in blizu 2000, ki zaslužijo jedva toliko da morejo živeti.

Mlada poročenca. V Radomišlu na Češkem sta bila pustno nedeljo poročena dva »nadepolna« zaročenca, ki imata vkup 147 let. Njemu je 72 let, nji pa 75. On se ženi tretjikrat, ona pa četrtikrat. Ko je g. dekan sramežljivo nevesto iz šale vprašal, ali je polnoletna, odrezala se je, da je že tretjič polnoletna.

400letni jubilej papežev garde. Pred par leti so praznovali »difensori della ecclesiastica liberta«, kakor se zove papeževa garda Švicarjev, svoj 400letni jubilej. Papež Julij II. (1503—1513) je sklenil s Švicarji pogodbo, da bodo dajali papežu telesno stražo. Ko je l. 1527 Connetable naskakoval Rim, je padlo 256 Švicarjev. L. 1517 je mal oddelek teh gardistov v bitki pri Lepantu zaplenil 2 turški zastavi. Leon XIII. je znižal število na 123 mož. Dne 20. septembra l. 1880 je italijanska vlada oficijelno priznala švicarsko gardo kot gardo apost. palač.

Najljubše pijače narodov. Statistični urad v Zjedinenih državah klasificira narode po njihovih navadah pri pijačah. Na Angleškem se izpije največ čaja, povzije se ga namreč na leto 256.509.731 funtov, t. j. skoraj 6. funtov na osebo. Zjedinjene države izpijejo največ kave in konsumirajo 960.878.977 funtov ali 12 funtov na osebo. Nemčija pije skoro samo pivo na leto ga izpije 8.022.401.000 litrov ali 138 l na osebo. Rusija pije največ žganja, namreč 783.139.500 litrov t. j. 5 litrov na osebo. Francija pa pije največ vina, namreč 6.042.737.700 litrov ali pa 156 litrov na osebo.

Dr. H. vit. Porenta,

primarij dobrotelnega zavoda v Trstu, sprčuje, da je s presenetljivim, sigurnim uspehom proti želodčnim težkočam in črevesnim boleznim uporabljal

želodčno tinkturo

G. Piccolija, dvornega založnika Nj. Svetosti in lekarja v Ljubljani, Dunajska cesta.

1 stekleuca velja 20 vin. in se vnanja naročila z obratno pošto 2371 izvršujejo. 7 I

je najbo jše in najfinejše čistilno sredstvo.

Prevzetje tovarniške restavracije

v Vevčah.

Usojam si naznaniti slavnemu p. n. občinstvu, da sem prevzel s 1. aprilom letos

tovarniško restavracijo v Vevčah.

Potrudil se bom, da si z izborno, ceno kuhinjo, zajamčeno pristnimi vini ter nsjbolj renomiranim Göškim marčnim pivom pridobim najpopolnejše zaupanje veleccenjenih svojih gostov.

Pričakujoč številnega obiska bilježim velespoštovanjem

Josip Manhardt,

restavrater.